

---

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU



1 9 9 6

---

## VUOSIKERTOMUS 1996

### AVAINTIETOJA HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUSTA

Helsingin kauppakorkeakoulu on Suomen suurin kauppatieteellistä tutkimusta ja opetusta harjoittavista yksiköistä. Korkeakoulussa voi suorittaa kauppatieteiden tohtorin, lisensiaatin, maisterin ja kandidaatin tutkinnon.

Perustamisvuodesta 1911 lähtien korkeakoulusta on valmistunut kaikkiaan noin 12 000 alemman kauppatieteellisen tutkinnon, 6 600 ylemmän tutkinnon, 230 kauppatieteiden lisensiaatin ja 120 tohtorin tutkinnon suorittanutta henkilöä suomalaisen ja kansainvälisen elinkeinoelämän palvelukseen.

|   | 1996  | verrattuna (%)     |                     |
|---|-------|--------------------|---------------------|
|   |       | tavoit-<br>teeseen | edellis-<br>vuoteen |
| Ekonomian tutkintoja                        | 407   | +23,3              | +11,8               |
| Lisensiaatin tutkintoja                     | 17    |                    | -15                 |
| Tohtorin tutkintoja                         | 11    | +57,1              | 0                   |
| Ekonomiopiskelijöitä                        | 3305  | -                  | +1,7                |
| MBA-ohjelman suorittaneita                  | 64    | -                  | +6,7                |
| Täydennyskoulutuksen kurseja<br>ja ohjelmia | 199   | -                  | -24                 |
| Henkilökuntaa                               | 413   | -                  | +11,6               |
| Opetus- ja tutkimushenkilökuntaa            | 189   | -                  | +8                  |
| Valtion talousarviorahoitus (mmk)           | 108,2 | -                  | + 14,5              |
| Maksullisen palvelutoiminnan tuotot (mmk)   | 32,7  | -                  | + 4,3               |
| Muu rahoitus (mmk)                          | 19,8  | -                  | +115,2              |

### SISÄLTÖ

|   |    |
|---|----|
| Tehtävät, tavoitteet, visio .....                     | 2  |
| Rehtorin katsaus .....                                | 3  |
| 1996 – uudistusten ja arvioinnin vuosi .....          | 5  |
| Tutkimus – taattua laatua .....                       | 6  |
| Jatkokoulutusta kehitettiin edelleen .....            | 8  |
| Peruskoulutuksessa ennätysvuosi .....                 | 9  |
| Tutkimusta ja opetusta viidessä eri laitoksessa ..... | 13 |
| Aikuiskoulutus uudistui ja kasvoi .....               | 23 |
| Sidosryhmille uusia palveluja .....                   | 26 |
| Kirjaston valtti – digitaaliset tietotuotteet .....   | 28 |
| ATK-keskus uudisti tekniikkansa .....                 | 28 |
| Tukisäätiö tukee tutkimusta ja opetusta .....         | 29 |
| Talous .....  | 30 |



## HELSINGIN KAUPPA- KORKEAKOULUN TOIMINTA-AJATUS

### VISIO

OLEMME EUROOPPALAI-  
SITTAIN ARVOSTETTU,  
GLOBAALISTI SUHTEI-  
TAAN KEHITTÄVÄ  
KAUPPATIETEELLINEN  
YLIOPISTO, JOKA  
ARVOSTETAAN  
KORKEALLE NIIN ELIN-  
KEINOELÄMÄN,  
TIEDEYHTEISÖN KUIN  
KILPAILEVIEN  
ORGANISAATIOIDENKIN  
KESKUUDESSA.

## HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN TEHTÄVÄNÄ ON

1. edistää ja harjoittaa vapaata, kriittistä talous- ja kauppatieteellistä tutkimusta,
2. antaa siihen perustuvaa opetusta ja valmistaa opiskelijoita suomalaisen yhteiskunnan ja elinkeinoelämän palvelukseen sekä
3. muullakin tavoin palvelu yhteiskuntaa, ts. kehittää ja toteuttaa korkeakoulun tutkimus- ja opetusalueeseen liittyviä täydennyskoulutus-, tiedonvälitys- ja muita vastaavia palvelutehtäviä.

Tehtävänsä toteuttamiseksi Helsingin kaupparkeakoulu tarjoaa palveluja opiskelijoille, liike-elämän ja yhteiskunnan eri tasojen johtajille, elinkeinoelämälle ja yhteiskunnalle laadukkaasti ja lisäarvoa tuottaen. Korkeakoulu järjestää toimivat ja laadukkaita sisäiset palvelut ja hyvät toimintaedellytykset omalle tutkija- ja opettajayhteisölleen.

## KORKEAKOULU VARMISTAA TEHTÄVÄNSÄ TOTEUTUMISEN

1. rekrytoimalla parhaan mahdollisen opetus- ja tutkimushenkilöstön ja luomalla heille toimivan ja motivoivan työympäristön,
2. rekrytoimalla parhaan mahdollisen opiskelija-aineksen, jolle annetaan kauppa- ja taloustieteelliseen tutkimukseen pohjautuvat valmiudet toimia vaativissa talouselämän johto- ja asiantuntijatehtävissä sekä tieteellisessä työssä muuttuvassa ja kansainvälistyvässä ympäristössä,
3. rekrytoimalla parhaan mahdollisen henkilökunnan sekä tarjoamalla koko henkilökunnalle innostavan ja motivoivan työpaikan,
4. luomalla asiakaslähtöisesti hyvät suhteet elinkeinoelämään sekä hankkimalla markkinaehtoisesti lisärahoitusta tarjoamalla korkeatasoisia koulutus- ja tutkimuspalveluja,
5. säilyttämällä hyvät suhteet julkiseen sektoriin ja täyttämällä laadukkaasti yhteiskunnan asettamat koulutus- ja tutkimustavoitteet, joiden perusteella korkeakoulun perusrahoitus määräytyy sekä
6. kehittämällä aktiivisesti laatuja järjestelmiä.

## HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN TAVOITTEET VUODELLE 1996

Tavoitteet saavutettiin vuonna 1996 kiittävästi. Yksityiskohtaisemmin toteutumisesta on kerrottu tämän vuosikertomuksen tekstissä.

### Määrälliset tavoitteet

#### ● Tutkintomäärät

Tavoitteena oli tuottaa vuosina 1996-1999 keskimäärin 330 perustutkintoa ja 7 tohtorintutkintoa vuodessa.

#### ● Tutkimus

Lisätään kansainväliseen laatutasoon yltävää tutkimusta sekä väitöskirjojen että referoitiin kansainvälisiin julkaisuihin hyväksyttävien artikkelien muodossa. Lisätään ulkopuolista, erityisesti kansainvälistä tutkimusrahoitusta.

#### ● Täydennyskoulutus

Täydennyskoulutustoimintaa sekä Helsingissä että Mikkelissä kehitetään. Pääpaino on pitkäkestoisilla koulutusohjelmilla. MBA- ja BBA-ohjelmat pyritään säilyttämään nykyisellä tasollaan.

Avoimen korkeakoulun opetusta lisätään.

Käynnistetään muiden korkeakoulujen opiskelijoille tarjottavia erikoisohjelmia, esimerkkinä yrittäjyyteen ja oman yrityksen perustamiseen kouluttavat ohjelmat.

#### ● Muut palvelut

Korkeakoulun muuta palvelutoimintaa kehitetään siten, että sisäiset palvelut pystytään tuottamaan entistä taloudellisemmin ja ulkopuolelle myytävien palvelujen avulla pystytään hankkimaan nykyistä enemmän varoja korkeakoulun perustoimintojen tukemiseen.

### Laadulliset tavoitteet

#### ● Peruskoulutus ja opetus

Korkeakoulun perustutkinto pidetään korkealaatuisena, ajanmukaisena ja kansainvälisesti kilpailukykyisenä.

Opetuksen tasoa kehitetään entistä paremmaksi, opetuksen arviointia tehostetaan ja opettajien koulutukseen panostetaan. Kehitetään korkeatasoista oppimateriaalia ja panostetaan uuden opetusteknologian kehittämiseen. Lisätään yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa.

#### ● Jatkokoulutus ja tutkimus

Kaikkien jatkotutkintojen tavoitteeksi asetettiin hyvä kansainvälinen laatutaso. Pyritään varmistamaan myös muun tutkimuksen laatutaso julkaisemalla sen keskeiset tulokset referoiduissa kansainvälisissä julkaisuissa.

#### ● Täydennyskoulutus ja muu toiminta

Liikkeenjohdolle suunnattu ja muu pitkäkestoinen täydennyskoulutus pidetään niin korkeatasoisena, että se pystyy menestyksellisesti kilpailemaan vastaavan ulkomaisen tarjonnan kanssa ja että vastaavat ulkomaiset yksiköt pitävät Helsingin kaupparkeakoulun yksiköitä haluttuina yhteistyökumppaneina.

### EUROOPPALAINEN LAATUKORKEAKOULU

■ Korkeakoulumme elää voimakkaan laadullisen ja kansainvälisen kehityksen kautta. Euroopan integraatio on pääoma- ja hyödykemarkkinoiden lisäksi ratkaisevasti vapauttanut myös tutkimus- ja koulutusmarkkinoita. Modernit eurooppalaiset opiskelijat ja tutkijat liikkuvat EU-rahoituksen avulla joustavasti korkeakoulujen välillä. Helsingin kauppakorkeakoulun haasteena on kehittyä maan johtavasta kauppatieteellisestä yksiköstä tunnustetuksi eurooppalaiseksi laatukorkeakouluksi.

Olemme tehneet kansainvälisen laadun eteen paljon uraauurtavaa työtä. Haluaisin erityisesti kiittää edeltäjäni rehtori Veikko Jääskeläistä sekä vararehtoreita Reijo Luostarista ja Risto Tainiota hankkeista, joilla on määrätietoisesti usean vuoden aikana luotu Helsingin kauppakorkeakoululle kansainvälistä mainetta. Korkeakoulumme tutkijat ovat aktiivisesti mukana useissa EU-rahoitteisissa tutkimusprojekteissa sekä kansainvälisissä tiedejärjestöissä. Kansainväliset MBA- ja BBA-ohjelmamme ovat houkuttelleet korkeakouluumme mittavan määrän kansainvälisiä opettajia ja opiskelijoita.

Vuonna 1996 toteutimme rehtori Veikko Jääskeläisen johdolla tärkeän avauksen Aasian johtajakoulutusmarkkinoille. Helsingin kauppakorkeakoulun Johtamiskoulutus järjesti Korean Executive MBA-ohjelman muodossa 90 korealaiselle johtajalle kansainvälistä jatkokoulutusta Soulessa, Moskovassa, Tallinnassa, Helsingissä ja Lontoossa. Ohjelma laajenee edelleen ja koulutuksellisen yhteistyön lisäksi se tarjoaa myös yhteistyömahdollisuuksia suomalaisille yrityksille. Aasian yhteydet ovat voimakkaasti kehittymässä Aasian koulutusverkon avulla, jossa ovat mukana kaikki tiedekorkeakoulut ja vakinaiset ammattikorkeakoulut.



Helsingin kauppakorkeakoulu on aktiivisesti mukana eurooppalaisessa kaupallisen korkeakoulutuksen laadunvarmistuksessa. Tuemme pyrkimyksiä Euroopan laajuiseen kauppakorkeakoulujen laatuluokitukseen ja yhtenäisempään akkreditoitintäytäntöön. Tavoitteenamme on saavuttaa virallinen eurooppalaisen laatukorkeakoulun luokitus. Pyrimme määrätietoisesti kehittämään omaa laatutasoamme sekä järjestelmällisesti arvioimaan toimintojamme kansainvälisten asiantuntijaryhmien avulla.

Vuonna 1996 valmistui European Foundation for Management Development (EFMD) raportti korkeakoulustamme. Raportissa todetaan mm. "... the Helsinki School is, in our view, a solid institution, which ranks among the stronger schools in Europe and that its activities are generally of high standard." Raportti toi esille myös strategisia ja hallinnollisia kehityskohteita, joissa aiomme edelleen parantaa laatuamme. Olemme edelläkävijänä nimittäneet kandi-, maisteri- ja tohtori-ohjelmillemme johtajat, joiden tehtävänä on huolehtia kokonaisvaltaisesti ja asiakaslähtöisesti pääkoulutustuotteidemme kilpailukyvyistä.

Omalla rehtorikaudellani olen asettanut tärkeimmäksi tavoitteeksi edistää "Laadun logiikkaa". Näkemykseni mukaan päämäärämme on oltava luoda yhä parempia yhteyksiä tärkeimpiin sidosryhmiimme ja ansaita niin akateemista kuin taloudellista vapautta. Kehitämme järjestelmällisesti yhä tarkempia mittareita menestyksestämme akateemisilla tutkimusmarkkinoilla, kaupallisen alan työmarkkinoilla, johtajakoulutusmarkkinoilla ja palvelututkimusmarkkinoilla sekä kannustamme monipuolisesti tutkijoita, opettajia ja opiskelijoita laatutyöhön.



## KOHTI MARKKINAEHTOISUUTTA

Kaupallista vertauskuvaa käyttäkseni korkeakoulumme suurin maksava asiakas on opetusministeriö. Opetusministeriö oli vuodelle 1996 asettanut Helsingin kauppakorkeakoululle tavoitteeksi 330 ekonomia ja 7 tohtoria. Korkeakoulujen rahoitus on nyt uudessa, aiempaa tuloskeskeisemmässä ja markkinahenkisemmässä, perusrahoitusjärjestelmässä sidottu tutkintotavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Helsingin kauppakorkeakoulusta valmistui kertomusvuonna 407 kauppatieteiden maisteria ja 11 tohtoria.

Valtion perusrahoitus korkeakouluille on supistunut tiukkojen lamavuosien seurauksena. Ehkä vieläkin merkittävämpi on ollut muutos tulosohjaukseen ja suurempaan autonomiaan rahoituksen kohdentamisessa. Valtiovallan rooli korkeakoulujen taloudessa on oleellisesti ja pysyvästi muuttunut. Meidän on

nopeasti opittava menestymään uusilla koulutusmarkkinoilla. Yksinkertaistetusti tämä tarkoittaa sitä, että valtiolta rahoittaa noin 80 % nykylaatuisen ekonomin tuotantokustannuksista jos tavoitteissa pysytään. Loput 20 % on ansaitava tutkimus- ja koulutusmarkkinoilta. Perusrahoituksen ulkopuolinen tutkimusrahoitus on kilpailtava julkisen vallan ja yritysten rahoituslähteistä.

Helsingin kauppakorkeakoulu otti vuonna 1996 merkittäviä askeleita kohti pitkäjänteistä yritys yhteistyötä ja markkiniehtoista, asiakaslähtöistä toimintatapaa. Johtamiskoulutusyksikkömme yhtiöitettiin, soveltavaa tutkimusta tehostettiin yhteistyösopimuksella Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen kanssa ja yhteydenpito elinkeinoelämään tiivistyi, muutamia esimerkkejä mainitakseni.



## YHTEYDENPITO ELINKEINOELÄMÄÄN TEHOSTUU

Helsingin kauppakorkeakouluun on nimitetty ensimmäisten suomalaisten yliopistojen joukossa suhdetoimintapäällikkö. Hänen tehtävänä on erityisesti markkinoida korkeakoulun monipuolista osaamista.

Suhdetoiminta kattaa myös rekrytointipalvelut sekä yritysprojektit, jossa opiskelijat tekevät selvityksiä yritysten ja yhteisöjen tilauksesta. Uudehko palvelu Helsingin kauppakorkeakoulussa on pro gradu -töiden, "taloudellisten diplomitöiden", keskitetty markkinointi. Tapahtumistamme tiedotetaan yhä kattavammin niin kirjallisissa kuin sähköisessä muodossa. Hyödynnämme keskeisten sidosryhmiemme, kuten alumni- ja luovaa energiaa korkeakoulumme kehittämisessä. Alumnit ja opiskelijat ovat olleet aktiivisesti mukana linjaamassa korkeakoulumme arvopohjaa, hallintoa ja tietostrategioita.

## PROMOOTIO – AKATEEMINEN PERINNE

Vuonna 1996 vietimme Helsingin kauppakorkeakoulun 11. promootiota, akateemista juhlaa parhaimmillaan. Kunniatohtoreiksi promovoitiin Tasavallan Presidentti Martti Ahtisaari, professori John Child, vuorineuvos Pentti Herkama, vuorineuvos Yrjö Niskanen, professori Krishna G. Palepu, professori C. Randall Powell ja pääkonsuli Sakari Yrjönen. Viidenkymmenen vuoden takaiset riemu- ja maisterit toivat terveisensä nuorille tohtoreille ja maistereille. Perinteet maan johtavana kauppakorkeakouluna velvoittavat meitä toimimaan niin laadukkaasti, että jatkossakin voimme promovoida parhaita opiskelijoita, tutkijoita ja yhteiskunnallisia vaikuttajia.

Laatuterveisin!

Eero O. Kasanen  
rehtori

■ Helsingin kauppakorkeakoululla on keskeinen asema maamme kauppatieteellisen alan perustutkintojen, jatkotutkintojen ja täydennyskoulutuksen tarjoajana. Niin opiskelijoiden ja henkilökunnan määrällä kuin toiminnan volyymillakin mitattuna olemme Suomen suurin kauppatieteellinen yksikkö.

Helsingin kauppakorkeakoulu uudistui vuonna 1996 voimakkaasti, sekä sisäisissä toiminnoissaan että suhteissaan muuhun yhteiskuntaan. Meillä on voimakas halu kehittää omaa osaamistamme ja visiomme mukaisesti olla eurooppalainen laatukorkeakoulu. Korkeakoulun tulokset kertomusvuodelta olivat erinomaiset, esimerkiksi perustutkintojen määrä oli kaikkien aikojen ennätys.

### UUDISTUMISEEN PAINEITA SEKÄ SISÄLTÄ ETTÄ ULKOA

Valtio on siirtymässä yhä enemmän tulosohjaukseen. Sovimme vuosittain opetusministeriön kanssa toimintamme keskeisistä tavoitteista. Jatkossa perusrahoituksemme määrä on sidoksissa onnistumiseemme näiden tulostavoitteiden saavuttamisessa. Tämä näyttää johtavan siihen, että meidän on hankittava entistä suurempi osuus rahoituksestamme valtion budjetin ulkopuolelta, mikä tietysti aiheuttaa paineita uudistumiselle. Liikkumavaramme kohdentaa määrärahamme omien strategioidemme ja vahvuusalueidemme mukaisesti on vuodelta lisätty. Valtion korkeakouluille jakamat määrärahat ovat muuttaman niukan vuoden jälkeen asettumassa vakaintuneelle tasolle.

Oman toiminnan arviointi ja kriittinen tarkastelu on pohjana onnistuneelle uudistumiselle. Helsingin kauppakorkeakoulu pyysi kertomusvuonna kansainvälisen European Foundation for Management Development -ryhmän arvoimaan toimintansa ja asemansa. Raportin tulokset olivat loppukevällä vilkkaan sisäisen keskustelun pohjana ja antoivat sysäyksiä erilaisille toimille.

Helsingin kauppakorkeakoulusta valmistui vuonna 1996 uusi asetus. Sen pohjalta aloitimme laajan sisäisen organisaation ja hallintopalvelujen uudistamistyön. Tähän kuuluu muun muassa siirtyminen aikaisempaa joustavampaan ja litteämpään organisaatiomalliin, jolla korkeakoulu voi nopeasti reagoida muuttuvan ympäristön haasteisiin.

### LAADUN ARVIINTI JA ARVOJEN MÄÄRITTÄMINEN UUSIA HAASTEITA

Kesällä 1996 käynnistimme laatuprojektin. Se alkoi luoda uusia menetelmiä ja palautekanavia toimintamme arviointia ja kehittämistä varten. Myöhemmin suoritetaan varsinaiset toiminnan laadun arvioinnit, joiden kohteina ovat kaikki keskeiset toimintomme: opetus ja opiskelu, tutkimus, palvelut ja liiketoiminta sekä lisäksi tutkintokoulutus omana kokonaisuutenaan.

Syksyn aikana keskustelimme rehtorin johdolla vilkkaasti korkeakoulun arvoista. Halusimme selvittää, mitkä ovat nykyiset arvomme ja millaisilla arvoilla meidän tulisi pyrkiä eteenpäin. Keskustelun pohjalta koottiin alustava arvojen lista, joka tullaan tiivistämään Helsingin kauppakorkeakoulun arvoiksi

### OHJELMAPOHJAISSUUS TUO TEHOKKUUTTA TUTKINTOIHIN

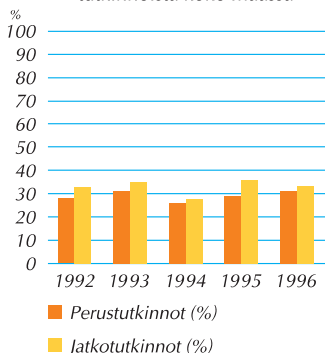
Kertomusvuoden uudistuksiin kuuluu myös edellisvuonna päättyneen, korkeakoulun toimintoprosesseja kriittisesti tarkastelleen Kolumbus-projektin ehdottamien uudistushankkeiden toteuttaminen. Keskeisin tavoite oli siirtyä aineisiin ja laitoksiin perustuvasta funktionaaliseen ajattelusta kohti prosessi-ajattelua ja -organisaatiota. Tähän kuului muun muassa tutkintojen muuttaminen ohjelmepohjaisiksi sekä aiemmin mainittu hallinto-organisaation muuttaminen.



## TUTKIMUKSEN VAHVUUSALUEET 1996

- *Liiketaloustieteissä yritysten strategioiden, menestystekijöiden, kansainvälistymisen ja suorituskyvyn tutkimus ja kansainvälinen vertailu käytössä olevien ja edelleen laajennettavien tietopankkien pohjalta, kansainvälisten laskenta-standardien tutkiminen sekä ympäristöjohtamisen ja markkinointiosaamisen tutkimus.*
- *Kansantaloustieteessä toimialan taloustieteen ja organisaatioiden, erityisesti yritysorganisaatioiden tutkimus, integraatiotutkimus sekä energiaa ja ympäristöpolitiikkaa koskevat tasapainomallitutkimukset*
- *Menetelmätieteissä päätöksenteon tukijärjestelmien, monitavoitteisuuden ja neuvotteluprosessien mallintaminen erilaisin menetelmin sekä argumentaation tutkimus*
- *Kielissä talouselämän viestinnän ja kulttuurierojen tutkimus*

Helsingin kauppakorkeakoulun osuus kauppatieteellisen alan tutkinnoista koko maassa



Ohjelmapohjaisuudella tarkoitetaan sitä, että tutkintoihin kuuluva opetus järjestetään opetustarjonnan ja opintosuoritusvaatimusten muodostamina järjestelmällisesti suunniteltuina kokonaisuuksina, ohjelmina. Ohjelmapohjaisuuden avulla poistetaan opintojen sujuvuuden esteitä, opetuksen päällekkäisyyksiä ja edistetään yhteistyötä eri aineiden kesken.

## SÄHKÖINEN VIESTINTÄ AVAINASEMASSA

Helsingin kauppakorkeakoulu on edelläkävijä sähköisen viestinnän hyödyntämisessä ja kaupallistamisessa sekä multimedian opetuksessa ja tutkimuksessa. Tästä ovat osoituksina mm. opiskelijoiden sähköinen informaatiojärjestelmä, äskettäin käyttöönotettu sisäinen atm-verkko, internetiin ja elektronisiin markkinoihin liittyvät kurssit ja tutkimus, kirjaston cd-rom-tuotanto sekä suosittu telekommunikaatio-kesäohjelma.

Opetuksen puolella näitä hankkeita koordinoimaan perustimme innovatiivisen opetuksen ryhmän, joka edistää uusien opetusmenetelmien ja uuden opetusteknologian käyttöä. Tietohallinnon johtoryhmä työsti kertomusvuonna vision tietotekniikan hyödyntämisestä, jonka mukaan organisoimme koko korkeakoulun tietohallinnon entistä tehokkaammaksi.

Muina työryhminä perustimme mm. palvelukulttuuria edistävän ryhmän, korkeakoulun strategiaa pohtivan ryhmän sekä laatutyöryhmän.

Helsingin kauppakorkeakoulu uudistuu myös fyysisesti. Kesällä korkeakoulun päärakennus tyhjennettiin syksyllä alkaneen peruskorjauksen tieltä. Moni yksikkö joutui muuttamaan uusiin tiloihin odottamaan vuonna 1998 tapahtuvaa muuttoa takaisin. Samalla yhdistettiin siihen asti eri tiloissa toimineet yhden laitoksen aineet samankatn alle.

## TUTKIMUS – TAATTUA LAATUA

■ Helsingin kauppakorkeakoulun tehtävänä on edistää ja harjoittaa talous- ja kauppatieteellistä tutkimusta. Kaikki korkeakoulun ainelaitokset harjoittavat tutkimusta, joko soveltavaa tai perustutkimusta. Erillislaitoksista Perustutkimuksen laitos on keskittynyt jatkotutkintoihin liittyviin tieteellisiin opinnäytetöihin, ja tutkimustoimintaa on myös Pienyrityskeskuksessa sekä kehitysmaakoulutuskeskuksessa PRODECissa. Korkeakoulussa toimiva Kansainvälisen kaupan tutkimuskeskus (CIBR) tarjoaa työpaikan apurahojen turvin työskenteleville alan tutkijoille.

Tutkimuksen tavoitteena vuodelle 1996 oli lisätä kansainväliseen laatutasoon yltävää tutkimusta. Tämä tarkoitti pääasiassa väitöskirjojen ja referoituihin kansainvälisiin julkaisuihin hyväksyttävien artikkeleiden määrän lisäämistä. Jatkoimme tulostavoitteiden mukaisesti panostamista vahvuusalueillemme.

## TUTKIMUKSEN NÄKYVYYS KASVOI

Tieteellisten artikkeleiden osalta saavutimme tavoitteen. Kansainvälisissä tieteellisissä julkaisuissa julkaistujen artikkeleiden määrä on ollut kasvussa koko 1990-luvun. Kertomusvuonnakin päästi ennätykseen, 57 artikkeliin. Väitöskirjoja tehtiin saman verran kuin edellisvuonna, yksitoista.

Tieteellisten julkaisujen kokonaismäärä oli kertomusvuonna 250 nimikettä. Edellisvuonna vastaava luku oli 222, eli määrä on kasvanut ja tavoite saavutettiin. Lähes kaksi kolmasosaa näistä on työpapereita ja konferenssijulkaisuja. Työpapereissa raportoidaan uudet tutkimusideat, ja ne testataan kansainvälisillä foorumeilla, konferensseissa.

Kertomusvuoden aikana valmistui myös monia erillistutkimuksia, monografioita, joista tuli talouselämän asiantuntijoiden keskuudessa varsin suosittuja. Yhteiskunta odottaa meiltä selkeitä tutkimustuloksia kansantalouden ja yritysten ongelmien



voittamiseksi. Talous- ja rahapoliittiset kannanotot ja tutkimukset tavoittivat entistä useammin ns. suuren yleisön ja saivat kiitettävästi huomiota valtakunnallisissa tiedotusvälineissä.

## JULKAISUTOIMINTA UUDISTUI

Julkaisusarjassamme on kustannettu vuodesta 1967 väitöskirjoja, erilaisia tutkimuksia, selvityksiä ja työpapereita. Keväällä 1996 valmistui julkaisuutoiminnan kehittämistyöryhmän raportti, jonka esitysten mukaan rehtori asetti lokuussa uuden julkaisuutoimikunnan.

Julkaisutarvetta korkeakoulussamme on, sillä suuria tutkimusprojekteja on meneillään entistä enemmän. Useamman kuin yhden tutkijan projekteja on korkeakoulussamme meneillään noin 150 ja väitöskirjoja oli valmisteilla noin 100.

Helsingin kauppakorkeakoulun ainelaitokset osallistuivat entistä aktiivisemmin sekä kansainväliseen että kotimaiseen tutkimusyhteistyöhön. Tutkijat toimivat tieteellisten aikakauslehtien asiantuntijoina ja toimittajina, väitöskirjojen tarkastajina ja nimitysten lausunnonantajina.

## TUTKIJAVIERAILUT LAAJENTAVAT MAAILMANKUVAA

Helsingin kauppakorkeakoulu osallistui aktiivisesti vuonna 1996 kansainvälisiin tutkijavierailuihin, sekä lähettävänä että vastaanottavana osapuolena. Ulkomaiset tutkimuslaitokset ja korkeakoulut olivat meidän tutkijoidemme ja opettajiemme yli kaksi viikkoa kestäneiden vierailujen kohteina 27 kertaa, yhteensä vierailut kestivät 57 kuukautta. Helsingin kauppakorkeakoulussa vastaavasti oli ulkomaisten tutkijoiden yli kaksiviikkoisia vierailuja 127.

Tutkijoiden kansainvälinen näkyvyys kasvoi, olimme entistä enemmän mukana kansainvälisissä tutkimushankkeissa ja -ohjelmissa. Korkeakoulun yhteistyökumppaneina toimivat jo ennestään tutut tutkimuslaitokset EIASM (European Institute for Advance Studies in Management), SCANCOR (Scandinavian Consortium for Organizational Research) sekä IIASA (International Institute for Applied Systems Analysis). Samoin toimimme aktiivisesti

erilaisissa tutkimusverkostoissa ja -yhdistyksissä: EDAMBA (European Doctoral Programmes Association in Management and Business Administration), EAA (European Accounting Association), EARIE (European Association for Research in Industrial Economics), EFA (European Finance Association), EIBA (European International Business Academy), AIB (Academy of International Business), EMAC (European Marketing Academy), IAREP (International Association for Research in Economic Psychology), EURO (European Association of Operational Research Societies), EGOS (European Group for Organizational Studies),

## ULKOPUOLISEN TUTKIMUSRAHOITUKSEN MÄÄRÄ LISÄÄNTYI

Tutkimuksemme yhtenä tavoitteena oli ulkopuolisen, erityisesti kansainvälisen tutkimusrahoituksen lisääminen.

Suomen liittyminen EU:iin aiempiana vuonna toi tutkimushallinnon kenttään EU:n tutkimusohjelmakirjon koko laajuudessaan. Kertomusvuoden keväällä pääsimme jo käytännössä tekemään EU-tutkimusta, kun ensimmäiset tutkimussopimukset allekirjoitettiin.

Vuoden mittaan saimme EU-tutkimuksia ja erityisesti koulutuspalveluja EU:n koulutusohjelmien sekä rakenne- ja sosiaalirahastojen rahoituksen piiriin. Korkeakoulumme aloitti vuoden aikana työskentelynsä yhdessä eurooppalaisten partnerien kanssa jo lähes 20 erilaisessa EU-hankkeessa.

Menestyimme myös Suomen Akatemian rahoituksen hankkimisessa aikaisempia vuosia paremmin.

## LIIKETALOUSTIETEELLINEN TUTKIMUSLAITOS KORKEAKOULUN PALVELUTUTKIMUSYKSIKÖKSI

Helsingin kauppakorkeakoulu liitti vuonna 1996 vanhan yhteistyökumppaninsa Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen (LTT) korkeakoulun piiriin. LTT on riippumaton tutkimusyksikkö, jonka tehtävä on kehittää tutkimuksellisin keinoin ratkaisuja ja päätök-

## KORKEAKOULUN TUTKIJOILTA VUONNA 1996 ILMESTYNEITÄ MONOGRAFIOITA:

**Raimo Lovio ja Tarmo Lemola:** "Miksi Nokia, Finland", WSOY, Porvoo.

**Mika Pantzar:** "Kuinka teknologia kesyyntyy. Kulutuksen tieteestä kulutuksen taiteeseen", Tammi, Helsinki.

**Eero Kasanen, Thomas Lundström, Vesa Puttonen ja Risto Veijola:** "Rahoitusriskit yrityksissä", SVH Coopers & Lybrand, Helsinki

**Jarmo Leppiniemi ja Vesa Puttonen:** "Yrityksen rahoitus", WSOY Ekonomia-sarja, Helsinki.

**Vesa Puttonen ja Erik Valtonen:** "Johdannaismarkkinat", WSOY Ekonomia-Sarja, Helsinki.

**Jarmo Leppiniemi ja Raili Leppiniemi:** Tilinpäätöksen tulkinta, WSOY Ekonomia-sarja

**Päivi Rätty, Virpi Virkkunen:** Kansainvälinen tilinpäätöskäytäntö, WSOY

**Aino Halinen:** "Relationship Marketing in Professional Services. A Study of Agency-Client Dynamics in the Advertising Sector", London: Routledge (373 pages).

**Liisa Uusitalo:** "Eurooppa markkinoiden ja yhteisöjen välissä", Teoksessa: Niiniluoto, I. & P. Löppinen (toim.):

Euroopan henkinen tila ja tulevaisuus. Porvoo: WSOY, pp. 135-185.

**Kari Lampikoski ja J. B. Emden,** "Igniting Innovation. Inspiring Organizations by Managing Creativity", Chichester: John Wiley & Sons.

**Matti Pohjola:** "Tehoton pääoma. Uusi näkökulma taloutemme ongelmiin", WSOY, Porvoo



**HELSINGIN  
KAUPPAKORKEAKOULUN  
PROFESSORIT 31.12.1996**

*Rehtori*

*Kasanen Eero O., rahoitus*

*Tainio Risto, hallinto*

*Lilja Kari, hallinto*

*Sääksjärvi Markku, tietojenkäsittely*

*Niskakangas Heikki, julkisoikeus*

*Leppiniemi Jarmo, laskentatoimi*

*Puttonen Vesa, rahoitus*

*Riistama Veijo, laskentatoimi*

*(tilintarkastus)*

*Virtanen Kalervo, laskentatoimi*

*Keloharju Matti, rahoitusteoria*

*Uusitalo Liisa, mainonta*

*Möller Kristian, markkinointi*

*Ahtola Olli, markkinointi*

*Luostarinen Reijo, markkinointi*

*Lahti Arto, yrittäjyys ja pienyritysten*

*johtaminen*

*Home Niilo, kauppa*

*Vepsäläinen Ari, logistiikka*

*Vuoristo Kai-Veikko, talous-*

*maantiede*

*Pohjola Matti, kansantaloustiede*

*Haaparanta Pertti, kansantaloustiede*

*Pekkarinen Jukka, kansantaloustiede*

*Pihkala Erkki, taloushistoria*

*Kallio Markku, systeemit*

*Salo Seppo, talousmatematiikka*

*Kanto Antti, tilastotiede*

*Tombak Mihkel, teknologia-*

*johtaminen*

*Wallenius Jyrki, päätöksenteko ja*

*suunnittelu*

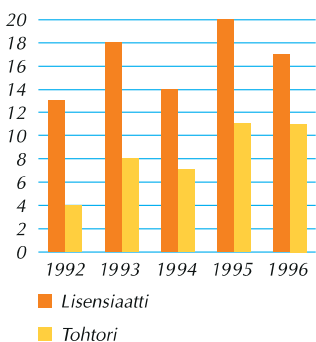
*Anttila Mari, markkinointi*

*Jääskeläinen Veikko, kansainvälinen*

*yritysrahoitus*

*Korhonen Pekka, tilastotiede*

Jatkotutkinnot (KTL ja KTT) 1992 - 1996



senteon työkaluja liikkeenjohdolle ja julkiselle sektorille. Lisäksi LTT järjestää seminaareja ja konsultoi organisaatioita keskeisillä osamisaalueillaan.

LTT pyrkii uudessa järjestelyssä luomaan lisäarvoa korkeakoulun tutkimuspalveluille mm. projektimarkkinoinnin ja verkostokoordinaattorin ominaisuudessa. Yksityisen ja julkisen sektorin vahvat taustavoimat LTT:n hallintoelimissä takaavat LTT:n toiminnan markkinalähtöisyyden.

HKKK:n ja LTT:n yhteistyö tulee jatkossa keskeisesti organisoitumaan yhteistyössä perustettavien tutkimusinstituuttien muodossa. Ne yhdistävät korkeakoulun vahvuuksia ja elinkeinoelämän tarpeita. Ensimmäisen vuoden aikana perustettiin Rahoituksen instituutti.

## JATKOKOULUTUSTA KEHITETTIIN EDELLEEN

Jatkokoulutuksen tavoitteena Helsingin kauppakorkeakoulussa on ylläpitää korkeatasoista jatkokoulutusohjelmaa, johon valitut opiskelijat saavat tehokasta ohjausta, laativat kansainvälisesti korkeatasoisia väitöskirjoja ja valmistuvat tohtoreiksi neljässä vuodessa. Jatkoimme ohjelman sisällön ja rakenteen kehittämistä lähtökohtanamme se, että Helsingin kauppakorkeakoululla alan suurimpana yksikkönä on erityisvastuu alan tieteellisen jälkikasvun riittävydestä ja laatuasosta.

Vuonna 1996 kehittimme jatkokoulutusohjelman opetusta vastaamaan entistä paremmin tieteellisen jatkokoulutuksen ja ohjelmallisuuden vaatimuksia. Viime vuosina Helsingin kauppakorkeakoulussa on suoritettu noin 30 % Suomen kauppatieteellisistä jatkotutkinnoista.

Helsingin kauppakorkeakoulun ja opetusministeriön tulossopimuksessa vuodelle 1996 sovittu tohtorintutkintotavoite (7) ylittyi jälleen selvästi jo toisena vuonna peräkkäin, kun 11 uutta tohtoria valmistui. Korkeakoulun itselleen asettama sisäinen tavoite oli 10 tohtorin tutkintoa. Lisensiaatin-tutkintoja suoritettiin 17.

Jatkokoulutusohjelmassa olevien opiskelijoiden edistymistä ja valmistumista

LTT:n vuoden 1996 toiminnan painopiste säilyi pitkälti julkisen sektorin toimeksiannoissa. Toimeksiantojen aiheet vaihtelivat EMU:n vaikutusten ennakoinnista yritys-tasolla alkoholin myynnin vapauttamisen mahdollisiin seurannaisvaikutuksiin vähittäiskaupassa. LTT:n merkittävänä haasteena on jatkossa yhteistyön syventäminen yksityisen sektorin kanssa. Vuoden 1996 lopulla käynnistyikin jo merkittäviä tutkimusprojekteja eräiden alallaan johtavien yritysten kanssa.

LTT:n ja HKKK:n yhteistyön myötä edellytykset kasvuun ovat hyvät, vaikka kilpailu tutkimusmarkkinoilla onkin kireää. LTT:n toiminnan volyymin ennakoidaan vähintään kaksinkertaistuvan vuonna 1997.

seurattiin entistä systemaattisemmin. Samoin tiukennettiin jatkokoulutusohjelman sisäänpääsyaatimuksia.

Vuonna 1996 Helsingin kauppakorkeakoulu rahoitti noin 50 henkilön lähes tai kokonaan päätoimisen jatko-opiskelun. Lisäksi korkeakoulu tarjosi työskentelytiloja joillekin yksityisten säätiöiden rahoittamille jatko-opiskelijoille, jotka toimivat Kansainvälisen kaupan tutkimuskeskuksessa CIBRissä. Siten päätoimisen tutkimustuen piirissä oli vuonna 1996 lähes 100 jatko-opiskelijaa.

Integroimme tieteellistä jatko-opetusta tiiviimmin eri korkeakoulujen yhteistyönä toteutettavien Suomen Akatemian rahoittamien tutkijakoulujen toimintaan. Suurimmat tutkijakoulut, joiden molempien hallinnoimiseen osallistumme aktiivisesti, ovat KATAJAn (Kauppatieteellisen alan jatkokoulutusyhteistyö) piirissä toimivat erilliset tutkijakoulut sekä KAVA (Kansantaloustieteen valtakunnallinen tutkijakoulu). Helsingin kauppakorkeakoulu osallistuu kuuden tutkijakoulun toimintaan. Tutkijakoulutuspaikkoja näissä on yhteensä 11:lle korkeakoulun jatko-opiskelijalle.

Jatkotutkintojen kansainvälisen laadun varmistamiseksi rohkaisimme jatko-opiskeli-

joita osallistumaan kansainvälisiin tutkijataapaamisiin ja -seminaareihin ja lisäksi jatko-opiskelijoille soveltuvia vaihto-ohjelmia. Vuonna 1996 kaksitoista jatko-opiskelijaa työskenteli ulkomaisessa yliopistossa vähintään lukukauden. Väitöskirjojen tarkastuksessa käytetään nykyisin pääsääntöisesti ulkomaisia tarkastajia ja vastaväittäjiä.

## TOHTORIT SIOJITTUVAT HYVIN TYÖELÄMÄÄN

Helsingin kauppakorkeakoulusta valmistuneet tohtorit ovat sijoittuneet hyvin työelämään tohtoriksi valmistumisensa jälkeen. Jatkokoulutusohjelmassa on seurattu systemaattisesti tohtoriksi valmistuvia ja heidän sijoittumistaan vuodesta 1990 lähtien. Tohtoreista puolet on sijoittunut korkeakoululaitoksen palvelukseen joko Suomessa tai ulkomailla ja puolet talouselämän vaativiin asiantuntija- ja johtotason tehtäviin. Lähes puolella tohtoreista työtehtäviin kuuluu tutkimusta.



## PERUSKOULUTUKSESSA ENNÄTYSVUOSI

■ Helsingin kauppakorkeakoulu tarjoaa perusopetusta eli lukion jälkeistä koulutusta kahdessa eri ohjelmakokonaisuudessa. Kauppatieteiden maisterin (KTM) tutkinto on ylempi korkeakoulututkinto, ja siitä osana voidaan suorittaa kauppatieteiden kandidaatin (KTK) tutkinto, joka on alempi korkeakoulututkinto. Maistereille myönnetään ekonomin arvo. Kansainvälinen Bachelor of Business Administration -ohjelma (BBA) on englanninkielinen 2,5-vuotinen ohjelma, joka toimii Mikkeliissä.

Kauppatieteiden maisterin tutkintoa suoritti kertomusvuonna 3 305 opiskelijaa. Sukupuoliikiintiöille ei Helsingin kauppakorkeakoulussa ole tarvetta, sillä vuonna 1996 hyväksytyistä uusista opiskelijoista 56 prosenttia oli miehiä ja 44 prosenttia naisia. Aikaisempina vuosina prosenttiosuudet ovat

## JATKOTUTKINTOIHIN KESKITTYNYT LAITOS - PERUSTUTKIMUKSEN LAITOS

Helsingin kauppakorkeakoulussa toimii erillislaitos, joka on keskittynyt liiketaloustieteelliseen ja muuhun taloustieteelliseen tutkimukseen, erityisesti tohtorin ja lisensiaatin tutkintoon tähtääviin opinnäytetutkimuksiin. Laitos on onnistunut hyvin tuottamaan korkeatasoisia tutkimuksia ja jatkotutkintoja korkeakoulun ja koko elinkeinoelämän palvelukseen.

Laitos järjesti säännöllisesti poikkiteollisia seminaareja. Ne synnyttivät eri laitosten, tutkimusryhmien ja eri tutkimus-suuntausta harjoittavien tutkijoiden kesken sellaista harvinaista yhteistyötä, joka ajan myötä muotoutuu uudeksi yhteistyöasenteeksi koko korkeakoulussa. Yhteistyötä Svenska handelshögskolanin tutkimuslaitoksen FISH:n kanssa jatkettiin edelleen vuoden aikana.

Laitoksen pysyvä tutkimushenkilökunta osallistui aktiivisesti alansa tutkimusseminaareihin ja konferensseihin niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Julkaisujen kokonaismäärä oli yli 20, joista osa julkaistiin referoiduissa aikakauskirjoissa.

olleet vieläkin tasaisemmat. Suuri miesten määrä vuonna 1996 selittyi osaksi sillä, että käytössä oli ns. paperivalinta. Opiskelupaikka heltisi 46 uudelle opiskelijalle matematiikan ja vieraan kielen vaativamman kokeen laudaturin avulla. Tuossa ryhmässä miehiä oli selvä enemmistö.

Vuonna 1996 tuotimme kaikkien aikojen ennätyksen perustutkintojen määrässä. Opetusministeriön kanssa sovittu valmistumistavoite (340) ylitettiin reilusti, kun vuoden aikana valmistui 407 ekonomia ja kauppatieteiden maisteria. Lisäksi valmistui 117 kauppatieteiden kandidaattia. Viiden vuoden keskimääräinen valmistumismäärä, 349, on sekin ylittänyt OPM:n tavoitteet. Suuri maisterintutkintojen määrä selittyi osaksi kertomusvuonna vietetyllä promootiolla. Osa ansiosta kuuluu kuitenkin tehos-

## HKKK:SSA VUONNA 1996 SUORITETUT KAUPPATIETEIDEN TOHTORIN TUTKINNOT:

**Pertti Nupponen**, organisaatiot ja johtaminen

*“Post-Acquisition Performance - Combination, Management, and Performance Measurement on the Horizontal Integration”*

**Rebecca Marschan**, kansainvälinen liiketoiminta

*“New Structural Forms and Inter-Unit Communication in Multinationals - The Case of Kone Elevators”*

**Tuula Hakala**, liikkeenjohdon systeemit

*“A Stochastic Optimization Model for Multi-Currency Bond Portfolio Management”*

**Antti Ainamo**, organisaatiot ja johtaminen

*“Industrial Design and Business Performance - A Case Study of Design Management in a Finnish Fashion Firm”*

**Markku Virtanen**, yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen

*“Entrepreneurial Finance and Venture Capital Advantage”*

**Ilkka Haapalinna**, liikkeenjohdon systeemit

*“Decision Support for Resource Allocation in Procurement of Army Materiel”*

**Kai Järvikare**, laskentatoimi

*“On the Determinants of Corporate Business Interruption Insurance Purchases”*

**Anna Kotsalo-Mustonen**, markkinointi

*“Diagnosis of Business Success - Perceptual Assessment of Success in Industrial Buyer-Seller Business Relationship”*

**Antero Koskinen**, organisaatiot ja johtaminen

*“Pienyritysten kehityskaaret ja areenat”*

**Hannu Pirnes**, markkinointi  
*“Managing Efficiency and Effectiveness from a Time-Based Action Perspective”*

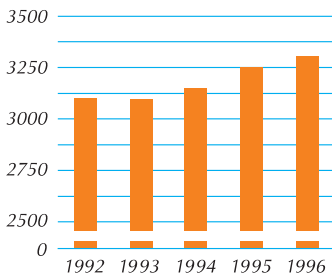
**Inkeri Hirvensalo**, kansainvälinen liiketoiminta

*“Strategic Adaptation of Enterprises to Turbulent Transitional Markets - Operative Strategies of Finnish Firms in Russia and the Baltic States during 1991-95”*

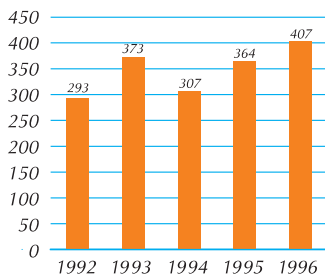
## OPETUKSEN VAHVUUSALUEET 1996

Liiketaloustieteen aineet, kansantaloustiede ja talouselämän viestintä. Lisäksi korkeakoulu on panostanut yrittäjyyden, Itä- ja Kaakkois-Aasian sekä Itä- ja Keski-Euroopan erityisosaamiseen.

Perustutkinnon opiskelijat 1992 - 1996



Perustutkinnot 1992 - 1996



tuneelle opetukselle, valmistuneidemme hyvälle työtilanteelle ja onnistuneille pyrkimyksillemme lisätä opiskelumotivaatiota.

Helsingin kauppakorkeakoulun opetusta on jo muutaman vuoden ajan kehitetty korkeakoulussa määriteltyjen vahvuusalueiden suuntaan.

## OPETUKSEN JA TUTKINTOJEN LAATUA ARVIOITIIN

Helsingin kauppakorkeakoulu on organisoinut opetuksen kurssiarviointia jo vuodesta 1991 lähtien. Lukuvuoden 1995-96 aikana opiskelijat arvioivat yhteensä 605 opintojaksoa tai opetusryhmää ja arvointilomakkeita palautettiin 10 439 kpl. Koko opetuksen arvosanaksi muodostui 8.33, kun käytössä oli asteikko 4 -10. Keskitetysti hoidetun kurssiarvioinnin lisäksi monet aineet ja opettajat ovat käyttäneet omia menetelmiään ja lomakkeitaan laatunsa arvioimiseksi.

Olemme arvioineet korkeakoulun ja koko alan opetusta jo muutaman vuoden ajan yhdessä Ekonomiliiton kanssa, ja kuluneen vuoden aikana yhteistyö edelleen tiivistyi. Kokosimme tietoa opetusmenetelmistä ja laadusta mm. perustutkinnon suorittaneilta. Heiltä kysimme tietoja tutkintojen sisällöstä ja painotuksista sekä sijoittumisesta työelämään. Arvioinnin tulokset toimitettiin ainelaitoksille, jotka ottivat ne huomioon opetuksensa suunnittelussa.

Vuonna 1996 korkeakoulussa valmistui tutkimus, jossa todettiin, että oppimismuotoja uudistamalla kurssien tehokkuutta voidaan parantaa selvästi. Tutkijoiden mukaan opetusmenetelmiä vaihtamalla päästään aiempaa parempiin oppimistuloksiin. He suosittelivatkin esimerkiksi seuraavanlaisia toimenpiteitä kurssien uudistamiseksi: alkutentti, viikoittaiset harjoitukset, esseet, case-harjoitukset ja ryhmätyöt, välikokeet, vaihtoehtoiset suoritustavat sekä suullinen loppukuulustelu.

Opetusmenetelmien uudistamiselle on kertomusvuonna annettu suuri paino ja toteutettu erilaisia opetusta aktivoivia ja oppimista tehostavia hankkeita. Mm. case-työskentely, ryhmätyöt, yritysvierailut ja käytännönläheiset harjoitustyöt lisääntyivät.

Suomen Ekonomiliitto teki vuoden 1996 valmistuneista kauppatieteellisen alan

opiskelijoista lähtökyselyn. Helsingin kaupakorkeakoulusta valmistuneet työllistyivät hyvin. Vakinaisessa kokopäivätyössä on keskimääräistä useampi, samoin keskimääräistä useampi sijoittui asiantuntijatasolle. Valmistuneet olivat myös huomattavan tyytyväisiä ensimmäisiin työtehtäviinsä.

## HAKIJAMÄÄRÄ ON VAKAA

Hakijamäärä (2033 hakijaa) pysyi ennallaan edellisvuoteen nähden (2060). Myös hakijoiden osuus kauppatieteellisen alan hakijoista (noin 28 %) pysyi ennallaan.

Helsingin kauppakorkeakouluun valikoituu huomattavan lahjakasta opiskelijainesta. Opintonsa syksyllä 1996 aloittaneista joka toisella (47,8 %) ylioppilastutkinnon matematiikan laajan kurssin mukaisen kokeen suorittaneella on arvosana eximia cum laude approbatur tai laudatur, kun se valtakunnallisesti on vain noin joka viidennellä tutkintoon osallistuneella. Muiden kokeiden kohdalla suhde on vielä parempi valtakunnalliseen tasoon nähden.

Korkeakoulu seuraa tarkkaan opiskelijavalintojensa tuloksia. Kehitämme valintansa mukaisesti, miten valintakriteerit ovat vaikuttaneet hakijoiden ja sisäänpäässeiden tasoon.

Vuonna 1996 valitsimme 46 uutta opiskelijaa pelkästään ylioppilastutkinnon arvosanojen perusteella. Heistä kymmenen jätti opiskelupaikan ottamatta vastaan. Opintonsa aloittaneille tehty opintosuunnitelmia koskeva kysely osoitti tällä tavalla valittujen sitoutumisen opintojen harjoittamiseen olevan selvästi muita heikomman. Tästä syystä vuonna 1997 tällaista valintatapaa ei enää käytetä. Sen sijaan päätimme antaa lisäpisteitä ylioppilastutkinnossa hyvin menestyneille uusille ylioppilaille.

Helsingin kauppakorkeakoulu koordinoi edellisvuosien tapaan kauppatieteellisen alan valintakoe-yhteistyötä, jossa mukana olivat yhtä lukuunottamatta kaikki suomenkieliset kauppatieteelliset yliopistoyksiköt.

## HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU OHJELMALLISTI PERUSTUTKINTONSA

Syksyllä 1996 siirryimme ohjelmapohjaisiin perustutkintoihin. Ne ovat opetustarjonnan ja opintosuoritusvaatimusten muodostamia järjestelmällisesti suunniteltuja kokonaisuuksia. Akateemisella vapaudella on perinteisesti ymmärretty mm. opiskelijan mahdollisuutta laatia itse oma lukujärjestyksensä. Mielekkään opintosuunnitelman laatiminen on kuitenkin opiskelijalle usein hyvin vaikea tehtävä. Siksi vuodesta 1996 alkaen ryhmittelemme opetustarjontamme paitsi oppiaineittain, myös sen mukaan, minä opintovuonna kukin opintojakso suositellaan suoritettavaksi. Samalla määrittelemme kurseille järkevän keskinäisen suoritusjärjestyksen.

Ohjelmapohjaisessa tutkinnossa tarjottavat opintojaksot täydentävät toisiaan sisällöllisesti ja niiden opetus on koordinoitua myös ajallisesti. Näin taataan opintojen mielekkyys ja sujuvuus ja myöskin se, että opiskelijat suorittavat kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon kolmessa ja maisterin tutkinnon viidessä vuodessa. Vuonna 1996 ylempien perustutkinnon opiskelijat valmistuivat keskimäärin 6,5 vuodessa. Aika on poikkeuksellisen pitkä, sillä vuonna 1996 valmistui tutkintosääntö-uudistusten ja omien ponnistelujemme vuoksi erityisen monia pitkään opiskelleita.

Ohjelmallistamisen tavoitteena on jatkuvasti varmistaa se, että korkeakoulusta valmistuvilla kauppatieteiden maistereilla ja kandidaateilla on ne tiedot ja taidot, joita työelämässä menestymiseen edellyttää. Tiedollisen osaamisen lisäksi huomiota kiinnitetään yhä enemmän myös muihin työelämässä tarvittaviin valmiuksiin, kuten ryhmätyö-, neuvottelu- ja viestintätaitoihin sekä oma-aloitteisuuteen, tavoitteellisuuteen ja ajanhallinnan taitoon.

Ohjelmapohjaisuuden kokonaisvaltainen toteuttaminen vaatii siirtymistä perinteisestä funktionaalista organisaatiosta prosessiorganisaatioon, tähän suuntaan pyritään useilla käynnissä olevilla hankkeilla. Uudistus myös edellyttää toteuttajiltaan valmiutta perinteistä yliopistomallia aktiivisempaan yhteistyöhön. Helsingin kauppariikiteakoulussa kehittämistyöhön osallistuu aktiivisesti opetus- ja hallinnollisen henkilökunnan lisäksi myös ylioppilaskunta.

## OPETUSTARJONTA KEHITTYY KOKO AJAN

Opintojaksojen ohjelmallistaminen edellyttää meiltä laajaa keskustelua sekä paljon työtä ja aikaa, sillä tulevaisuudessa yksittäisen opintojakson suunnitteluun ja toteutukseen tulee enenevässä määrin osallistumaan kaksi tai useampia opettajia. Näin kuitenkin turvaamme opetustarjonnan jatkuvan kehittämisen. Opintojaksojen sisällöllinen suunnittelu vapauttaa resursseja opiskelijoiden yksilölliseen ohjaukseen ja myös uusiin opetuskokonaisuuksiin. Opetuksen monimuotoisuus kasvaa. Samoin lisääntyvä kommunikaatio eri aineiden opettajien välillä auttaa opiskelijaa kokonaiskäsityksen luomisessa tutkinnon sisällöstä. Opettajien välinen yhteistyö myös helpottaa opetusinnovaatioiden leviämistä ja monipuolistaa oppimismuotoja.

Ohjelmapohjaisuus toteutetaan opintovuosi kerrallaan. Syksyllä 1996 opintonsa aloittanut vuosikurssi on ensimmäinen, joka suorittaa ohjelmallistetun tutkinnon. Uudistuksia pyritään kuitenkin tekemään mahdollisimman nopeassa tahdissa, ja mitä todennäköisimmin myös ylempien vuosikurssien opiskelijat pääsevät hyötymään tehostetusta suunnittelusta.

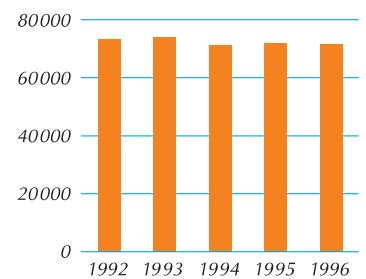
## OPETUKSEN INNOVAATIOKESKUS KOORDINOI UUDENLAISTA OPETUSTA

Helsingin kauppariikiteakouluun perustettiin toukokuussa 1996 Opetuksen innovaatiokeskus. Sen perustamisen taustalla oli innovatiivisten, uusien opetusmenetelmien ja opetusteknologian käyttöä pohtinut työryhmä, joka kertomusvuonna selvitti opetuksen kehittämistarpeita ja -mahdollisuuksia.

Opetuksen innovaatiokeskus työskentelee läheisessä yhteistyössä korkeakoulun opettajien ja opiskelijoiden kanssa opetuksen innovaatioiden tuottamiseksi, käyttöönottamiseksi sekä evaluoimiseksi. Sen tehtäviin kuuluu myös interaktiiviseen mediaan ja digitaaliseen viestintään liittyvien kauppatieteellisten tutkimusprojektien ja sovellusten sekä elektronisessa muodossa olevien julkaisujen tuottamisen edistäminen.

Opetuksen innovaatiokeskus hallinnoi kertomusvuonna mm. englanninkielistä kesäohjelmaa (ITP, International Tele-

Suoritetut opintoviikot  
1992-1996



communications Program), joka antoi perustiedot interaktiivisen telekommunikaation ja digitaalisen median sisällöstä ja soveltamismahdollisuuksista. Ohjelmaan otettiin opiskelijoita pääkaupunkiseudun eri yliopistoista ja korkeakouluista.

Keskus toimi mukana lukuisissa yhteistyöprojekteissa, joissa toteutettiin mm. oppimateriaalin esittämistä www-sivuilla internetissä.

Yhteistyöprojektien tärkeimmät rahoittajat ovat opetusministeriö, Euroopan Sosiaalirahasto sekä lukuisat yritykset.

Kertomusvuonna opetuksen innovaatiokeskuksen suojissa aloitettiin ns. case-projekti, jonka tavoitteena on tuottaa opetuskäyttöön suomalaisia yritystapauksia, caseja. Vuoden aikana teimme jo muutaman tällaisen casen. Jokaiseen caseen on pyritty liittämään video tukemaan todentuntuisuutta sekä ohjeet kurssin opettajalle. Case-projekti on toteutettu kokonaan ulkopuolisella rahoituksella. Korkeakoulussa kirjoitettuja yritystapauksia lähetettiin kansainväliseen case-kilpailuun, yksi niistä sijoittui toiseksi omassa sarjassaan.

Korkeakoulussa järjestetään vuosittain kilpailu, jossa nelihenkiset opiskelijoiden joukkueet kilpailevat parhaasta case-tehtävän ratkaisusta yrityselämän päättäjistä koostuvan raadin edessä. Vuoden 1996 voittajajoukkue osallistui kansainväliseen vastaavaan kilpailuun ja eteni siellä aina semifinaaliin asti.

### **INTERNETIÄ, TELEMATIikkaA, VIRTUAALIOPETUSTA...**

Opetusministeriö valitsi vuonna 1996 neljä hanketta toteuttamaan uusien oppimateriaalien ja opetusmenetelmien kehittämistä. Helsingin kauppakorkeakoulu oli mukana kahdessa näistä hankkeista. Opetuksen innovaatiokeskus ja kansantaloustieteen laitos toteuttavat yhdessä Helsingin yliopiston kanssa kansantaloustieteen perusopin-tojen kursseja www-muodossa internet-verkkoon. Kielten laitos on mukana Turun yliopiston vetämässä hankkeessa tuottaa tietokonepohjaista oppimateriaalia tuottaa englannin tukiopetukseen.

Kielten opetuksessa toteutettiin ennakoluulottomasti erilaisia uuteen tekniikkaan perustuvia opetusmuotoja: virtuaaliopetusta, tietokoneohjelmia ja hypermediaa, video-

neuvotteluja. Kielten ja viestinnän laitoksella on meneillään useita telematiikkaan ja virtuaaliseen kielenoppimisympäristöön liittyviä kehittämishankkeita.

Kertomusvuonna jatkettiin opettajien kouluttamista. Opettajia osallistui ulko- ja kotimaisiin koulutusohjelmiin sekä erilaisille kurseille.

Olimme kertomusvuonna voimakkaasti mukana erilaisissa useiden korkeakoulujen yhteisissä opintokokonaisuuksissa. Jo kaksi vuotta toimineen matkailualan verkostoyliopistohankkeen lisäksi Helsingin kauppa-korkeakoululla oli suuri vastuu suunnitteilla olevien Itä- ja Kaakkois-Aasian verkostoyliopiston sekä Venäjän ja Itä-Euroopan verkostoyliopistojen eteenpäin viemisessä. Myös jo vakiintuneissa International Design Business Management -ohjelmassa ja International Forest Industry Programissa jatkettiin menestyksekkästä pääkaupunkiseudun korkeakoulu yhteistyötä.

### **KANSAINVÄLISTYMINEN JATKUI**

Vuonna 1994 aloitettu englanninkielinen perustutkinnon linja, ns. English Track, vakiinnutti asemansa. Noin 10 prosentille vuonna 1996 aloittaneista opiskelijoista tarjottiin mahdollisuus suorittaa tutkinto englannin kielellä.

Helsingin kauppakorkeakoululla on noin 80 yhteistyökorkeakoulua eri puolilla maailmaa. Tavoitteenamme on luoda pysyviä suhteita ulkomaisiin korkeatasoisiin korkeakouluihin ja lähettää vuosittain noin sata perustutkinnon opiskelijaa lukukaudeksi tai lukuvuodeksi näihin korkeakouluihin. Vuonna 1996 kansainväliseen opiskelijavaihtoon osallistui 101 opiskelijaa, mikä oli tavoitteenamme. Opiskelijoita lähti 16 eri maahan ja 45 eri korkeakouluun. Helsingin kauppakorkeakoulussa vieraili vastaavasti 84 ulkomaalaista opiskelijaa. Lisäksi kaikki BBA-opiskelijat osallistuivat opiskelijavaihtoon.

Euroopan Unioniin liittymisen jälkeen Helsingin kauppakorkeakoulun osallistuminen ERASMUS-opiskelijavaihtoon on ollut huomattavan vilkasta. Esimerkiksi tietojärjestelmätiede ja kielten laitos ovat osallistuneet oman alansa ERASMUS-verkkojen toimintaan.

Euroopan Unionin SOCRATES-ohjelmassa on tärkeää sitoutuminen European Credit Transfer -järjestelmään (ECTS). Se pyrkii edistämään opiskelijavaihdossa suoritettujen opintojen hyväksilukemista. EU:lta saamamme rahoituksen avulla toimitimme opinto-oppaan englanniksi opetettavista kursseista ja tuimme laitosten henkilöstön osallistumista ECTS-järjestelmään siirtymistä käsitteleviin seminaareihin.

### BBA-OHJELMASTA 85 VALMISTUNUTTA

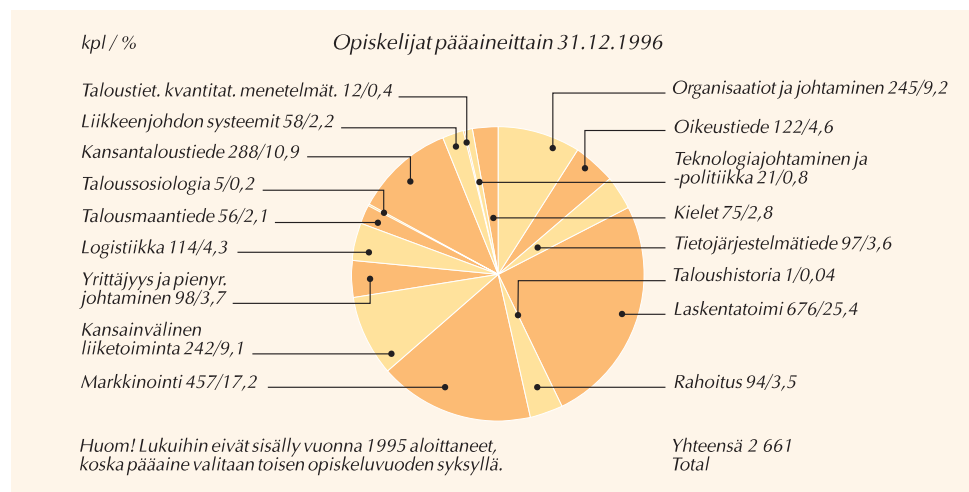
Kansainvälinen BBA-ohjelma jatkoi toimintaansa entisessä laajuudessaan vuoden 1996 aikana. Yhteistyö korkeakoulun Kielten laitoksen kanssa laajeni vuonna 1996 ja kieliopinnot integroitiin kiinteämmin osaksi

opetusohjelmaa. Kielivalikoima laajeni espanjan kielen tultua opetusohjelmaan.

BBA-ohjelmaan opiskelemaan valittujen määrää lisättiin vuonna 1994. Heidän valmistumisensa ajoittui vuoteen 1996, joten valmistuneita saatiin kertomusvuonna ennätysmäärä, 85. He ovat sijoittuneet työelämään hyvin.

Vaihto-opiskelumahdollisuudet laajenivat Euroopan, Pohjois-Amerikan ja Aasian lisäksi Etelä-Amerikkaan ja Meksikoon vuoden 1996 aikana.

Mikkelissä aloitti toimintansa maaliskuussa 1996 rekrytointipalvelut, joka toimii yhteistyössä korkeakoulun Rekrytointipalvelujen kanssa. Mikkelin rekrytointipalvelut hoitavat lisäksi vastaavia palveluja Mikkelin Ammattikorkeakoululle.



## TUTKIMUSTA JA OPETUSTA VIIDESSÄ ERI LAITOKSESSA

■ Helsingin kauppakorkeakoulussa harjoitetaan tutkimusta ja annetaan perus- ja jatko-tutkinto-opetusta viidessä laitoksessa, joita ovat johtamisen laitos, laskentatoimen laitos, markkinoinnin laitos, kansantaloustieteen laitos sekä kielten ja viestinnän laitos. Jokainen tutkimuksen ja opetuksen laitos koostuu useasta oppiaineesta. Näiden lisäksi erillislaitoksen asemassa oleva Perustutkimuksen laitos on keskittynyt jatkotutkintoihin liittyvi-

en opinnäytetutkimuksien tuottamiseen.

Markkinoinnin laitos oli korkeakoulun suurin laitos sekä opiskelijoiden että henkilökunnan määrän mukaan. Laitos tuotti yli kolmanneksen maisterintutkinnoista ja lähes puolet tohtorintutkinnoista.

Aineista laskentatoimella oli edellisvuosien tapaan eniten opiskelijoita ja myös eniten valmistuneita. Toinen suuri aine oli markkinointi. Eniten opetustunteja korkea-





koulussa annettiin kielissä.

Laitosten välistä yhteistyötä on kannustettu monin tavoin vuoden aikana. Tutkintojen ohjelmajohjaisuus on yksi askel yhteistyön syvenemiseen: eri aineilla on yhteisiä kursseja. Esimerkiksi talousmaantiede ja kansainvälinen liiketoiminta kehittivät kertomusvuonna uuden pääaineen laajuisen opetusohjelman, Area Studies Programin. Ohjelmassa perehdytetään opiskelijat useasta eri näkökulmasta suurtalousalueisiin (EU, Itä-Eurooppa, Itä- ja Kaakkois-Asia, Nafta) liiketoimintaympäristöinä.

## JOHTAMISEN LAITOS

### Organisaatiot ja johtaminen

Organisaatiot ja johtaminen -aineesta valmistui 1996 jälleen kolme uutta tohtoria. Koko korkeakoulun 1990-luvulla tuottamista tohtoreista aineen osuus, 16, on ollut kolmannes. Pätevyityneiden tutkijoiden toimenkuva on selvästi laajentunut. Tämä näkyy mm. siten, että organisaatiot ja johtaminen -aine ryhtyi voimakkaasti jalostamaan tutkimustietoaan kansantajuiseen muotoon. Vuonna 1996 julkaistiin yhteistyökumppanien kanssa viisi kirjaa, jotka käsittelivät yritysten johtamista, Nokia-yhtymää, internetiä yrityksessä, teknologiaa ja ympäristöjohtamista. Kirjat olivat monien yleisötilaisuuksien aiheina ja saivat julkisuutta sekä lehdistössä että televisiossa.

Tutkijat laativat oppikirjoja, antoivat haastattelulausuntoja eri tiedotusvälineille sekä julkaisivat muun muassa yritystoimintaa, liikkeenjohtoa ja työelämää eritteleviä ja tulkitsevia puheenvuoroja. Tutkimustoiminnan tulokset näkyivätkin entistä useammin ja laajemmin kansallisessa julkisuudessa ja näin antoivat panoksensa suomalaista yritystoimintaa ja johtamista koskevaan keskusteluun.

### Oikeustiede

Oikeustieteen opiskelijamäärä pysyi vuonna 1996 suunnilleen saman suuruisena kuin edellisenä vuonna. Aine oli yksi suosituimmista sivuaineista korkeakoulussamme.

Oikeustieteen kursseilla keskityttiin muuttuneen lainsäädännön luomiin uusiin tilanteisiin liike-elämässä. Opetus painottui aikaisempaa enemmän käytännön oikeustapausten avulla tapahtuvaan oppimiseen. Keskeisellä olivat kansainväliset asiat ja erityisesti EU-jäsenyyden vaikutukset maamme lainsäädäntöön.

Tutkimus vuonna 1996 painottui ennen kaikkea vero-oikeuteen ja markkinointioikeuteen.

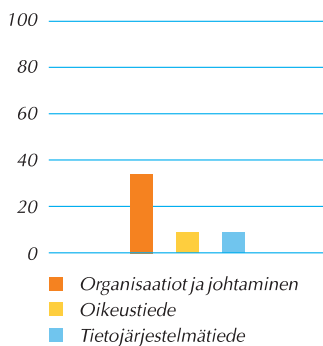
### Tietojärjestelmätiede

Tietojärjestelmätiede lisäsi uusien digitaaliseen maailmaan suuntautuvien kurssiensa ansiosta merkittävästi sekä pääaineopiskelijoidensa määrää että opintoviikkotuotantoaan. Sähköistä kaupankäyntiä käsittelevä Globaalit tietoverkot -kurssi ja ajankohtaiseen prosessiajatteluun perustuva Liiketoiminnan kehittäminen -kurssi jatkoivat menestystään opiskelijoiden suosikkikursseina.

Aine sai vuoden aikana päätökseen myös laajan BPR-tutkimuksensa (Business Process Reengineering), josta kirjoitettiin useita kansainvälisiä artikkeleita. Uusi tutkimus käynnistettiin TEKESin tuella sähköisen kaupan tuotteiden suunnittelun strategioista ja menetelmistä.

Kansainvälistymistä jatkettiin mm. näkyvällä osallistumisella eurooppalaisen uuden tietojärjestelmätieteen suurkonferenssin (ECIS-97) järjestelyissä. Toukokuussa tietojärjestelmätiede järjesti jo neljännen kansainvälisen tohtorinkoulutusseminaarin Helsingissä yhdessä Twenten ja Bernin yliopiston kanssa. Tietojärjestelmätieteessä vuoden aikana vierailleiden ERASMUS-vaihto-opiskelijoiden määrä nousi vuoden aikana seitsemään.

Ekonomian ja kauppatieteiden maisterin tutkinnot johtamisen laitoksessa 1996





HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN 11. PROMOOTIO









## LASKENTATOIMEN LAITOS

### Laskentatoimi

Laskentatoimen laitos ylitti ennätysellisellä valmistuneiden määrällä, 130:lla, jo toisena peräkkäisenä vuotena reilusti perustutkintotavoitteensa (100). Sekä laskentatoimesta että toisesta laitoksen aineesta, rahoituksesta, valmistuneiden ekonomien työllisyystilanne oli kertomusvuonna erinomainen.

Laskentatoimen opetuksen ja tutkimuksen kehittämisessä on keskeisenä painopistealueena ollut opetusministeriön asettamien tavoitteiden mukaisesti tilintarkastus. Tähän tarkoitukseen opetusministeriö on myöntänyt hankerahoitusta, samoin eräät tilintarkastusyhteisöt. Uusina kursseina toteutettiin kansainvälistä tilinpäätösnormistoa käsittelevä opintojakso International Accounting Standards sekä Tietojärjestelmien tarkastus -opintojakso. Näiden toteutukseen osallistuivat alan käytännön asiantuntijat. Suomalaisen tilintarkastuksen laatua ja laajuutta käsittelevä tutkimusprojekti käynnistyi vuonna 1996.

Laitoksella on jo perinteisesti ollut kiinteä yhteistyö tilintarkastusalan järjestöjen ja yritysten kanssa mm. opetuksen järjestämisessä. Vuonna 1996 toteutettiin uudenlainen, merkittävä ja mielenkiintoinen yhteistyöhanke KHT-yhteisö SVH Coopers & Lybrand Oy:n kanssa. Tässä "kisälliprojektissa" kyseinen yritys palkkasi 15 laskentatoimen pääaineopiskelijaa kolmen kuukauden ajaksi tilintarkastusapulaisiksi tilintarkastustiimeihinsä. Kaikkien osapuolten kokemukset projektista olivat erittäin myönteiset ja sitä jatketaan vuonna 1997.

Laitoksen johtaja Kalervo Virtanen oli puheenjohtajana opetusministeriön asettamassa Tilintarkastuskoulutustyöryhmässä, jonka keväällä 1996 valmistuneessa muistiossa tehtiin esityksiä tilintarkastusalan korkeakouluopetuksen kehittämisestä. Työryhmän esitysten perusteella kauppa- ja teollisuusministeriö antoi joulukuussa 1996 päätöksen KHT- ja HTM-tilintarkastajatutkintoihin vaadittavista korkeakouluopinnoista. Laskentatoimen laitoksen uudistettu opetustarjonta vastaa jo tällä hetkellä näitä uusia vaatimuksia.

### Rahoitus

Rahoitus oli edelleen suosittu aine opiskelijoiden keskuudessa: pääaineopiskelijoiksi pyrkineitä oli kaksinkertainen määrä pääaineopiskelijakiintiöön verrattuna. Aine vastasi tähän opiskelijoiden kysyntään ja myös työmarkkinoilta saatuihin viesteihin kaksinkertaistamalla rahoituksen pääaineopiskelijakiintiön 15:stä 30:een.

Rahoituksen aloitteesta on Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen yhteyteen perustettu rahoitustutkimusinstituutti, jonka tavoitteena on luoda puitteet aktiiviselle yhteistyölle yritysten kanssa. Instituutissa toteutetaan mm. vuotuinen sijoittajaviestintätutkimus ja eurooppalainen kassanhallintatutkimus. Lisäksi on käynnistetty eräitä yrityskohtaisia hankkeita.

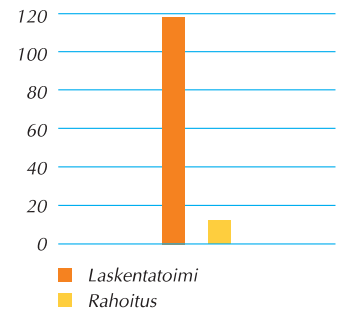
## MARKKINOINNIN LAITOS

### Markkinointi

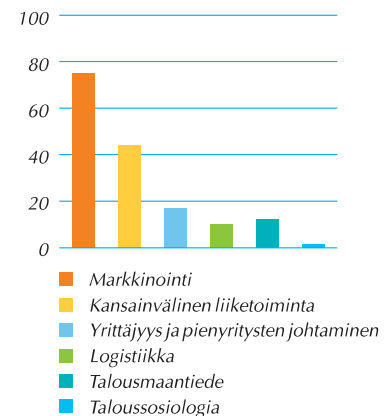
Markkinointi säilytti vuonna 1996 suosionsa opiskelijoiden pääainevalinnoissa. Koulutuksessaan laitos panosti kurssien sisällön ja opetusmuotojen uudistamiseen. Markkinointiviestinnän kansainvälinen kärkihahmo, John Rossiter, toimi mainonnan vierailuluentoisijana. Vuoden uusia luentosarjoja olivat suhdemarkkinointi ja merkkijohtaminen. Ympäristökysymyksiä käsittelevä kurssi oli erityisen suosittu ja houkutteli myös muiden aineiden opiskelijoita. Eräät peruskurssit olivat mukana yliopistojen välisessä opetuskokeilussa, jossa selvästi onnistuttiin nostamaan kurssin suorittaneiden määrää. Kaikilla kursseilla korostettiin opiskelijoiden omaehtoista työskentelyä. Pelkkiin luentoihin perustuvia kursseja ei markkinoinnissa enää ole lainkaan. Uutta on myös internetin lisääntyvä käyttö harjoitustöiden tiedon lähteenä.

Markkinoinnista valmistuneet ekonomit ja kauppatieteiden maisterit työllistyivät kertomusvuonna hyvin.

Ekonomin ja kauppatieteiden maisterin tutkinnot laskentatoimen laitoksessa 1996



Ekonomin ja kauppatieteiden maisterin tutkinnot markkinoinnin laitoksessa 1996



Tutkimustoiminnassa kansainvälistymisen jatkui erityisesti Keski-Euroopan suuntaan. Professorit tekivät tutkimustyötä kansainvälisissä instituuteissa esim. Saksassa ja Itävallassa, ja moni jatko-opiskelija valmisteli väitöskirjaansa Englannissa tai Ranskassa.

### Taloussosiologia

Taloussosiologiassa keskeiseksi on viime vuosina noussut yhteistyö muiden aineiden kanssa ja vuonna 1996 kumppanina oli erityisesti markkinointi. Aineen rooli on pitkälti palvelutehtävä, jossa korostuu tutkimusmenetelmien opetus ja taloudellisia ilmiöitä yhteiskunnallisesta perspektiivistä tarkastelevien kurssien tarjonta korkeakoulun eri aineiden opiskelijoille. Lisäksi aineessa kehitettiin edelleen laadullisen tutkimuksen opetusta kaikille korkeakoulun perus- ja jatkotutkintojen opiskelijoille.

Taloussosiologia pystyi säilyttämään entisenlaajuisen opetustarjontansa lisäämällä dosenttien antamaa opetusta sekä laajentamalla yhteistyötä Avoimen korkeakoulun kanssa. Tutkimuksessa erityistä huomiota sai kauppojen aukioloaikarajoituksia koskeva tutkimus, josta tietoa on koottu myös internetiin (<http://www.hkkk.fi/talsos/>).

### Kansainvälinen liiketoiminta

Kansainvälinen liiketoiminta valittiin vuonna 1995 yhdeksi Suomen kymmenestä oppimismahdollisuuksien kehittämisen huippuyksiköstä. Tämän kannustamana vuonna 1996 aineessa tehostettiin edelleen englanninkielistä interaktiivista periodiopetusta suureholla luentomateriaalin uusimis- ja kehittämisprojektilla, jossa painotettiin case- ja videoharjoituksia. Vuoden aikana valmistui ennätykselliset 44 opiskelijaa.

International Design Business Management -ohjelma jatkoi menestystään ja käynnisti urauurtavat yhteisprojektit Hi-Design ja Hi-Tech-yrityksissä kaikille 35 opiskelijalleen yhdessä Taideteollisen korkeakoulun ja Teknillisen korkeakoulun kanssa.

Area Studies Program sai merkittävän vahvistuksen EU:n myöntäessä sille tukirahoituksena Jean Monnet -apulaisprofessorin.

International Forest Industry Program järjesti Management of Forest Industry -kursin, jossa luennoi metsäteollisuutemme kansainvälistä johtohenkilöstöä.

Kansainvälisen liiketoiminnan opettajat saivat koulutusta mm. London Business Schoolissa. Tohtoriopiskelijoille annettiin opettaja- ja esiintymiskoulutusta sekä opetus-harjoittelua eri korkeakouluissa uutena osana jatkokoulutusohjelmaa.

Aine osallistui myös NORLET (Nordic Russian Leadership Executive Training) -ohjelman käynnistämiseen Pietarissa. Tämän projektin (10 milj. USD) rahoittavat yhdessä neljä pohjoismaata ja seitsemän pohjoismaista monikansallista yritystä. Vastuun 600 venäläisen yritysjohtajan koulutuksesta tulevana kolmena vuotena kantavat yhteistyössä Tukholman, Kööpenhaminan, Norjan ja Helsingin kauppakorkeakoulut.

Tutkimusaktiviteeteista Maailmanpankin ja OECD:n projektit jatkuivat ja uutena käynnistettiin TEKESin ja yritysten rahoittama kolmevuotinen Electronic Publishing and Printing -projekti. Yksi aineen opettajakunnan yhteisartikkeli palkittiin Ruotsissa kansainvälisen konferenssin parhaana paperina.

### Talousmaantiede

Talousmaantiede suuntasi kertomusvuonna päähuomionsa aineen toiminta-ajatuksen terävöittämiseen ja oppisisällön integroimiseen.

Talousmaantieteen innovoimassa matkailualan verkostoyliopistossa oli jo 13 jäsenyliopistoa ja kontakteja luotiin eri puolille maailmaa. Hanke on herättänyt positiivista kiinnostusta yliopistoissa ympäri maailman ja ollut mallina monelle myöhemmin aloitetulle vastaavanlaiselle projektille. Toinen varsinainen vuosikurssi (50 uutta opiskelijaa) käynnistyi syksyllä.

Talousmaantiede jatkoi yhteistyössä Helsingin yliopiston ja Helsingin kaupungin kanssa maantieteellisen paikkatietojärjestelmän (GIS) integroitua kehittämistä operatiiviseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Lisäksi Suomen Akatemian tutkimusprojekti (Institutional Change in Transition Economies) jatkui nyt väitöskirjatyönä.



## Logistiikka

Logistiikka vakiinnutti asemaansa suosittuna pääaineena. Kaikki halukkaat eivät vielääkään päässeet sitä lukemaan. Peruskurssi "Tuotanto- ja materiaalitalous" oli ensimmäisen kerran pakollinen kaikille korkeakoulun opiskelijoille. Kaikki 10 pro gradu -tutkielmaa tehtiin läheisessä yhteistyössä yritysmaailman kanssa.

Logistiikan tutkimuksessa tarkasteltiin jakeluverkostojen tehokkuutta ja palvelujen laatua erityisesti nykyisen keskittämistrendin valossa. Liiketoimintaprosessien uudistamista koskevia kyselytutkimuksia raportoitiin KALIPRO-projektissa (Kauppakorkeakoulun liiketoimintaprosessien operointiryhmä) sekä kaikkia suomalaisia yrityksiä koskien että erityisesti logistiikka-alalla. Lisäksi tutkittiin julkisten palvelujen kehittämistä ja integroitua markkinointiviestintään liittyviä palvelukanavia.

Vuoden aikana logistiikan tutkijat pitivät yli kymmenen esitelmää kansainvälisissä konferensseissa.

## Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen

Helsingin kauppakorkeakouluun ja sen yrittäjyys-aineeseen perustettiin elokuussa 1996 Suomen ensimmäinen kaupan alan professuuri. Professuurin perustamisen teki mahdolliseksi kaupan keskusliikkeiden Kesko Oy:n, Ketjuetu Oy:n, SOK:n ja Tukon sekä Helsingin Kauppiaitten Yhdistys ry:n antama tuki.

Yrittäjyysaine panosti jatkokoulutusohjelmaan, minkä tuloksena vuoden aikana suoritettiin neljä jatkotutkintoa. Osallistuminen jatkokoulutusohjelmaan oli hyvin intensiivistä. Vuoden aikana pidettiin 40 jatkokoulutustilaisuutta, joihin osallistui kuhunkin keskimäärin 18 jatko-opiskelijaa.

Vuonna 1997 käynnistymässä olevan yritysautomotoiminnan kehittäminen satoi merkittävästi aineen muutenkin niukkoja voimavaroja. Tämä oli positiivinen muutos yrittäjäopetuksessa, jossa päästään viimeinkin tavoitteena olevaan yrittäjyyden kuuma-harjoitteluun.

## KANSANTALOUSTIETEEN LAITOS

### Kansantaloustiede

Kansantaloustieteen peruskursseilla sovellettiin uusia opetusmenetelmiä. Perinteisen luento-opetuksen ja kotitehtävien lisäksi opiskelijoille tarjottiin mahdollisuus seurata kurssia internetin välityksellä. Talousjournalismin analyysikurssi toteutettiin onnistuneella tavalla yhdessä kielten laitoksen kanssa. Kansantaloustieteen laitos vastasi edelleen Teknillisen korkeakoulun kansantaloustieteen opetuksesta.

Aine sai kolme Suomen Akatemian tutkijakoulutuspaikkaa Kansantaloustieteen valtakunnallisen jatkokoulutusohjelman (KAVA) kautta. Professorit osallistuivat sekä talouspoliittiseen keskusteluun että politiikan valmistelutyöhön mm. pääministerin asettamassa EMU-asiantuntijaryhmässä. Syksyllä julkaistu kirja sai lehtien palstoilla ja julkisessa keskustelussa runsaasti huomiota.

Yrjö Jahnessonin säätiö alkoi vuonna 1996 rahoittaa 2,2 miljoonalla markalla kansantaloustieteen tutkimusprojektia "Suomalainen työttömyys: syyt, seuraukset ja ratkaisuvaihtoehdot". Tavoitteena on vuoden 1997 aikana kartoittaa kaikki suomalaista työttömyyttä koskeva tutkimustieto sekä sen perusteella arvioida työttömyyden alentamiseksi esitettyjen toimenpiteiden vaikuttavuus. Erityisen huomion kohteena on nuorisotyöttömyys.

Kansantaloustiede järjesti aineen tutkijakollokvion Helsingin yliopiston kanssa.

### Taloushistoria

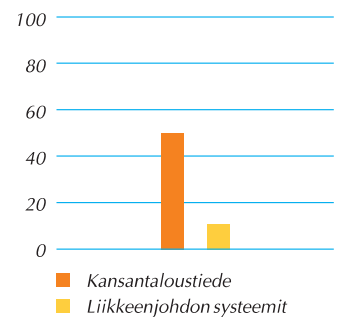
Taloushistorian kurssitarjontaa kehitettiin vastaamaan Area Studies Programin tarpeita siten, että vuonna 1996 opetusohjelmaan kuuluivat luentosarjat Aasian taloushistoriasta ja Pohjois-Amerikan taloushistoriasta.

### Teknologiajohtaminen ja -politiikka

Ensimmäiset 10 teknologiajohtamisen ja -politiikan pääaineeseen valinneet opiskelijat aloittivat pääaineopintonsa vuonna 1996. Kurssitarjonnassa oli uusia kursseja, kuten "Technology and Business Policy".

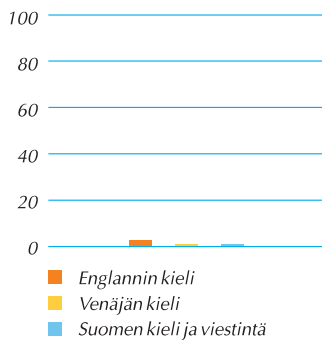


Ekonomian ja kauppatieteiden maisterin tutkinnot kansantaloustieteen laitoksessa 1996





Ekonomian ja kauppatieteiden maisterin tutkinnot kielten ja viestinnän laitoksessa 1996



Suomen Akatemian rahoittamassa kolmevuotisessa hankkeessa ryhdyttiin selvittämään ajankohtaista aihetta, tiede- ja teknologiapolitiikan ulkoisvaikutuksia sekä t&k-rahoituksen kohdentumista. Muita mielenkiinnon kohteita olivat yhteistyö-yritysten tukeminen sekä tekijänoikeuskysymykset.

### Liikkeenjohdon systeemit

Liikkeenjohdon systeemien tutkimus keskittyi rahoitusteoriaan, riskienhallintaan, neuvotteluteoriaan, optimointioppiin, tehokkuuden arviointiin sekä metsäsektoritutkimukseen. Tutkimuksen kansainvälisestä tasosta ja arvostuksesta ovat osoituksena useat kansainvälisissä referoituissa aikakauslehdissä julkaistut tutkimukset sekä kutsuttuina pidetyt esitelmät kansainvälisissä konferensseissa.

Opetuksen painopistealueita vuonna 1996 olivat markkinoinnin, neuvottelu-prosessien, rahoituksen ja tuotannon analyytinen tarkastelu.

Kansainvälinen ja kansallinen yhteistointa oli myös vilkasta. Yhteistyö Itävallassa toimivan tutkimuskeskuksen IIASAn (International Institute for Applied Systems Analysis) kanssa jatkui tiiviinä. Aine panosti merkittävästi kesällä 1997 jatko-opiskelijoille tarkoitetun kesäkoulun valmisteluihin. Samoin se oli keskeisessä roolissa kansallisten päätöksentekotieteiden tutkijatapaamisen järjestelyissä.

### Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät

Taloustieteiden kvantitatiivisten menetelmien tutkimus oli vilkkainta monitavoitteisen päätöksenteon, optimointiopin, resurssitaloustieteen optimointimallien sekä markkinoinnin ja rahoituksen tilastotieteen alueilla. Tutkimus säilytti kansainvälisesti korkean tasonsa, ja tutkijat julkaisivat mm. referoituja artikkeleita ulkomaisissa aikakauslehdissä sekä esitelmiä ja osallistuivat istuntojen organisointiin kansainvälisissä tieteellisissä seminaareissa. Aine oli merkittävästi mukana IIASAn (International Institute for Applied Systems Analysis) tutkimusohjelmaan hyväksytyn laajan kansainvälisen DAS-projektin suunnittelussa (Decision Analysis and Support).

Monitavoitteisen päätöksenteon alalla aineella oli suuri rooli, sillä aineen professori aloitti viime syyskuussa nelivuotisen kautensa International Society on Multiple Criteria Decision Making -nimisen seuran puheenjohtajana. Uusimpana tutkimusalueena oli kvantitatiivisten menetelmien kehittäminen organisaatioiden tehokkuuden arviointiin ja suorituskyvyn parantamiseen. Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät sai kaksi tutkijanpaikkaa päätöksenteon tutkijakoulusta.

Matematiikan ja tilastotieteen perusopetuksen tehostamista jatkettiin edelleen. Uusista opiskelijoista poimittiin erityisen tasokokeen avulla noin neljännes tehoopetukseen, jossa heille annettiin entistä laadukkaampi ja laajempi peruskoulutus sekä matematiikassa että tilastotieteessä.

### Filosofia

Filosofian opetuksessa oli kertomusvuonna näkökulmina kansainvälisyys ja tulevaisuus. Aine järjesti kaksi studia generalia -sarjaa: Studia Generalia Philosophica ja monitie-teen ympäristökysymysten Studia Generalia.

Tutkimuksessa on kehitteillä tieto-oppi erityisesti liiketaloustieteiden tarpeisiin.

### KIELTEN JA VIESTINNÄN LAITOS

Kansainvälinen EFMD:n arvioitsijaryhmä mainitsi vuonna 1996 ilmestyneessä Helsingin kaupparakkeakoulun tilaamassa raportissa erinomaisen kieltenopetuksen korkeakoulun vahvuudeksi. Siitä meidät tunnetaan laajalti ja siihen vaikuttavat paitsi työnantajien tyytyväisyys valmistuneiden kielitaitoon erityisesti myös valmistuneiden myönteinen suhtautuminen korkeakoulun kieltenopetukseen.

Kielten ja viestinnän laitoksen toiminnan keskeisenä tavoitteena on ollutkin opetuksen korkean tason ylläpitäminen. Se pyrkii ohjaamaan opiskelijoita kielio- pinnoissaan siten, että heidän opiskelunsa olisi tavoitteellista ja antaisi heille edellytykset toimia vaativissakin kansainvälisissä talouselämän asiantuntijatehtävissä. Myös kielitarjonnassa pyritään ottamaan huomioon nimenomaan talouselämän tarpeet. Samalla pyritään parantamaan toiminnan tehokkuutta



ja lisäämään ulkopuolista rahoitusta opetuksen laadun kärsimättä.

Tutkimustoiminnan päätavoitteena on syventää tietämystä talouselämän erikoiskielen luonteesta ja ilmenemismuodoista.

Laitos käynnisti vuonna 1996 useita opetuksen ja tutkimuksen kehittämishankkeita, joihin on saatu ulkopuolista rahoitusta. Yksi niistä on 'Vuorovaikutus televisiokeskustelussa', Suomen Akatemian rahoittama tutkimusprojekti, jossa verrataan suomalaisia ja saksalaisia televisiokeskusteluja. Hankkeessa on osallistujia lisäksi Tampereen yliopistosta ja Mannheimista, Institut für Deutsche Sprache -tutkimuslaitoksesta.

Kansainvälinen tutkimusprojekti "Discourses for Business Management" käynnistyi Liikesivistysrahaston tuella. Siinä tutkitaan kansainvälisten keskusuurten yritysten kielellistä viestintää. Tutkimukseen osallistuu ryhmiä HKKK:n lisäksi Birminghamin, Indianan, Jyväskylän ja Uppsalan yliopistoista.

Vuonna 1996 Kielten ja viestinnän laitos järjesti kolmannen kerran Talous ja kieli -seminaarin. Seminaariin osallistui noin 130 kielten ja viestinnän opettajaa, kouluttajaa ja tutkijaa sekä yritysten viestinnästä vastaavaa.

## AIKUISKOULUTUS UUDISTUI JA KASVOI

■ Helsingin kauppakorkeakoulu tarjoaa koulutusta myös kauppatieteellisen perus- ja jatkokoulutuksen ulkopuolella oleville ryhmille. Työelämässä toimiville, erityisesti johto- ja asiantuntijatasolle, tarjotaan yleisiä ja yritys-kohtaisia kehittämishankkeita. Laajemmalle yleisölle annetaan avointa korkeakouluopetusta.

Aikuiskoulutusyksiköiden kurssitarjonta kasvoi jälleen vuonna 1996. Yritykset näkevät entistä enemmän henkilöstönsä kehittämisen tärkeäksi osaksi menestymistään. Samoin omatoiminen opiskelu on lisääntynyt, mistä on osoituksena Avoimen korkeakoulun suoritusten määrän kasvu.

### JOHTAMISKOULUTUS YHTIÖITETTIIN

Johtamiskoulutuskeskuksen asema Helsingin kauppakorkeakoulussa muuttui vuonna 1996, kun sen toiminta yhtiöitettiin. Yksikkö jatkaa toimintaansa 1.10. alkaen Helsingin kauppakorkeakoulun omistamana yhtiönä, Helsinki Business School Training Services Oy:nä. Henkilöstö siirtyi uuden yhtiön palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Yhtiön markkinointinimenä säilyy HKKK Johtamiskoulutus.

Johtamiskoulutus muutti Töölöstä uusiin tiloihin Työpajankatu 6:een, Helsingin Sörnäisiin. Uudet tilat kunnostettiin Johtamiskoulutuksen toivomusten mukaisesti ja ne

vastaavat erinomaisesti koulutustoiminnan tarpeita. Asiakkailta ja kouluttajilta on saatu paljon kiitosta tilojen käyttökelpoisuudesta.

Johtamiskoulutuskeskuksen ja Johtamiskoulutus Osakeyhtiön tulos vuodelta 1996 oli hyvä, liikevaihto kasvoi noin 25 prosentilla. Johtamiskoulutus pystyi erinomaisesti vastaamaan markkinoilla tapahtuneeseen koulutuskysynnän kasvuun. Opiskelijoihin oli lähes 1500 ja kurssipäiviä 644.

### LISÄÄNTYVÄSSÄ MÄÄRIN YRITYSKOHTAISTA KOULUTUSTA

Johtamiskoulutuksen toiminnasta vuonna 1996 puolet oli yrityksille räätälöityä koulutusta. Tällaisten yritys-kohtaisten ohjelmien kysyntä on tasaisesti kasvanut viime vuosina. Tuotevalikoimaan tuli täydennystä, kun korkeakoulun englanninkielinen Executive MBA -ohjelma siirtyi korkeakoulun kansainvälisestä keskukselta HKKK:n johtamiskoulutukseen toteutettavaksi. Merkittävä aluevaltaus oli korealaisen yhteistyöohjelman Korean Executive MBA ensimmäinen toteutus. Kesällä 1996 johtamiskoulutus vastasi 90 korealaisliikemiehen Eurooppaan suuntautuvasta koulutusjaksosta, joka huipentui juhlallisiin päättäjäisseremonioihin Helsingissä.

### AIKUISKOULUTUKSEN OSALLISTUJA- JA OHJELMAMÄÄRÄT TOIMINTAVUONNA 1995

|                                     | <i>Osa-<br/>listuja-<br/>määrä</i> | <i>Koulutus-<br/>ohjelmia/<br/>kursseja</i> |
|-------------------------------------|------------------------------------|---|
| <i>Avoin<br/>korkeakoulu</i>        | 1427                               | 72  |
| <i>Johtamis-<br/>koulutuskeskus</i> | 1189                               | 43  |
| <i>Kansainvälinen<br/>keskus</i>    | 203                                | 56  |
| <i>Pienyritys-<br/>keskus</i>       | 1495                               | 81  |
| <i>PRODEC</i>                       | 349                                | 19  |
| <b>yhhteensä</b>                    | <b>4663</b>                        | <b>271</b>                                  |



## PIENYRITYSKESKUKSEN ASIAKASMÄÄRÄ LISÄÄNTYI

Vuosi 1996 oli Pienyrityskeskukselle kasvun ja kehityksen vuosi. Koulutusohjelmat uudistuivat ja niitä toteutettiin aikaisempaa enemmän (81). Koulutusasiakkaiden määrä (1 495) ylitti tavoitteet selvästi. Yrittäjyyden Studia Generalia -luentotapahtumia järjestettiin neljä, ja syksyllä toteutettiin Yrittäjyyden tietotori -tapahtuma. Näihin avoimiin yleisötapahtumiin osallistui lähes 800 opiskelijaa ja pienyrittäjää.

Pienyrityskeskus käynnisti Mikkelissä avoimen korkeakouluopetuksen ja toteutti läänin eri puolilla useita Euroopan sosiaalirahaston ohjelmia. Perinteiset pienyrittäjille suunnatut täydennyskoulutusohjelmat PK JOKOt olivat jo järjestyksessä 52. ja 53. Oma Yritys -valmennuksesta olivat käynnissä 25., 26. ja 27. ohjelma.

Helsingissä Pienyrityskeskus koulutti Akateemisessa pienyrittäjätutkinnossa viiden yliopiston opiskelijoita ja käynnisti mm. uuden yrityshautomovalmennuksen.

Pietarissa Pienyrityskeskus valmensi inkeriläisiä ja venäläisiä kaupallisiksi avustajiksi suomalaisille yrityksille ja eri puolilla kotimaata koulutti suomalaisia Venäjän vientiosaajiksi.

Pienyrityskeskuksessa valmistui kertomusvuoden aikana kaksi väitöskirjaa.

## KANSAINVÄLINEN KESKUS ALOITTI UUDEN MBA-OHJELMAN MIKKELISSÄ

Kansainvälinen keskus tarjoaa opetusta kahdessa englanninkielisessä ohjelmassa, Master of Business Administration (MBA) ja Bachelor of Business Administration (BBA). Lisäksi se organisoii Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälistä opiskelijavaihtoa.

Kansainvälisen keskuksen Master of Business Administration (MBA) -ohjelman on syyskuusta 1996 lähtien voinut suorittaa Helsingin lisäksi myös Mikkelissä. Aiemmin Mikkelissä on toiminut kansainvälisen keskuksen BBA-ohjelma.

Uudessa ohjelmassa tarjotaan opiskelijoille vankan kansainvälisen yleisjohtollisen pohjan lisäksi laaja näkemys niistä mahdollisuuksista, joita uusi viestintä- ja multimedia-teknologia tarjoaa nykyaikaisille organisaatioille. Koulutuksessa kiinnitetään myös

paljon huomiota opiskelijoiden omien kommunikaatiotaitojen, analyyttisten kykyjen ja ryhmätyövalmiuksien kehittämiseen.

Osin Euroopan Unionin rakennerahastojen varoin rahoitettava ohjelmakokonaisuus on osoitus koulun panostuksesta Kansainvälisen keskuksen Mikkelin yksikön kehittämiseen. Uuden ohjelman avulla pyritään jatkossa myös kehittämään korkeakoulun KTK/KTM-tutkintojen ja Kansainvälisen keskuksen välistä yhteistyötä.

Kulunee syksyn aikana MBA-ohjelman käyttöön Mikkelisiin rakennettiin maamme olosuhteissa ja myös kansainvälisesti ainutlaatuinen opiskelu- ja oppimisympäristö, joka mahdollistaa uusimman tietoliikenne- ja multimediateknologian soveltamisen interaktiivisessa oppimisympäristössä. Uutta ympäristöä hyödynnetään Organisaation uudet teknologiat -suuntautumisvaihtoehdon kursien lisäksi täysipainoisesti myös perusopetuksessa.

Vuoden 1996 aikana Helsingin kauppa-korkeakoulu jatkoi aktiivisesti pyrkimyksiään BBA- ja MBA-ohjelmien aseman selkiyttämiseksi suomalaisessa tutkintojärjestelmässä. Samoin korkeakoulu osallistui vahvasti keskusteluun siitä, minkälainen hyväksymis- ja arviointijärjestelmä maamme MBA-ohjelmille tulisi luoda.

Vuoden aikana yhteistyö aasialaisten korkeakoulujen kanssa vilkastui edelleen. Erytisen aktiivista oli toiminta korealaisen The Industrial Policy Studies -organisaation kanssa. Johtamiskoulutuksen yhdessä heidän kanssaan toteuttamasta Korean Executive MBA -ohjelmasta siirtyi elokuussa ensimmäinen korealaisista yritysjohtajista koostuva opiskelijaryhmä jatkamaan opintojaan MBA-ohjelmaan.

## PRODECIN TOIMINTA-ALUE LAAJENI

PRODEC on Suomen ainoa kehitysmailla kaupallista täydennyskoulutusta tarjoava koulutuslaitos ja alallaan Euroopan suurimpia. Vuosina 1968-1996 PRODECin kursseille on osallistunut yli 4000 henkilöä noin 110 maasta.

Viimeisten vuosien aikana PRODECin toiminta-alue on laajentunut, ja kehitysmaiden lisäksi on lähdetty etsimään koulutuskohteita myös Baltian, entisen Neuvostoliiton ja Itä-Euroopan maista.



Kehitysyhteistyövarojen jatkuvien supistusten takia on keskitytty laajojen kansainvälisten kurssien asemesta monivuotisiin maa-kohtaisiin koulutusohjelmiin, joissa kurssi-kohtaiset kustannussäätöt ovat huomattavat. Lisäksi useimmissa seminaareissa kurssilaiset osallistuvat koulutuskustannusten kattamiseen. Usean vuoden projekteja on käynnissä Vietnamin, Nepalissa, Eritreassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

Vuoden 1996 aikana järjestettiin 19 koulutustapahtumaa. PRODEC toimii yhteistyössä useiden YK:n alajärjestöjen sekä World Trade Organizationin, Maailmanpankin ja alueellisten talouskomissioiden kanssa. Kehitysmaissa yhteistyökumppaneina ovat kansalliset vienninedistämisorganisaatiot, kauppakamarit, ulkomaankauppa- ja teollisuusministeriöt sekä yliopistot ja täydennyskoulutuslaitokset.

PRODECin vuoden 1996 menot olivat noin 10 miljoonaa markkaa. Toimintaa rahoitettiin vielä pääosin Suomen kehitysyhteistyövaroin. Rahoituksesta noin neljännes tuli pohjoismaisilta yhteistyökumppaneilta sekä EU:lta. Lisäksi noin 10 % saatiin kehitysmaiden yhteistyökumppaneilta ilmaisten palvelujen muodossa.

Vuoden 1996 aikana päätettiin myös PRODECin yhtiöittämisestä 1.1.1997 alkaen. Uusi PRODEC Training & Consulting Oy tulee jatkamaan koulutusta, konsultointia, konferenssipalveluja, seminaareja ja markkinatutkimuksia tarjoavana yrityksenä. Kuluneen vuoden aikana etsittiin aktiivisesti uusia asiakas-, yhteistyö- ja rahoitusorganisaatioita sekä Euroopasta että muualta ja oltiin mukana useissa EU:n tarjouskilpailuissa mm. TACIS/PHARE -maille suunnatuissa ohjelmissä.

## AVOINTA KORKEAKOULUA KEHITETTIN LAADULLISESTI

Vuosi 1996 oli Avoimen korkeakoulun neljäs toimintavuosi. Toiminnan volyyymi alkoi saavuttaa suunnitellun tason. Kurssien lukumäärää lisättiin vielä jonkin verran (66:sta 70:een), mutta opetusta annettiin hieman entistä pienemmille ryhmille sekä pedagogisista syistä että käytössä olleiden opetus-tilojen vuoksi. Siten kokonaisopiskelijamäärä säilyi Helsingissä annetussa opetuksessa samansuuruisena kuin edellisenä vuonna,

1360 henkilönä. Monet opiskelijat osallistuvat useampiin kursseihin vuoden aikana, joten kurseittain yhteenlaskettu osallistujamäärä oli 2250 henkilöä.

Syksyllä 1996 avoin korkeakoulutoiminta aloitettiin myös Pienyrityskeskuksessa Mikkelissä. Siellä järjestettiin kolme perusopintojen kurssia, joille osallistui 70 eri henkilöä (127 kurssiosallistumista).

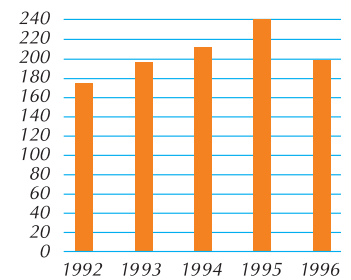
Määrällisen kasvun sijasta vuoden 1996 aikana Avoin korkeakoulu keskittyi toiminnan laadulliseen kehittämiseen. Entistä enemmän tarjottiin mahdollisuuksia suorittaa perusopintokokonaisuuksia (16 ov) erityisesti liiketaloustieteellisissä aineissa, joita muiden korkeakoulujen opiskelijat haluavat suorittaa tutkintojensa sivuaineena. Myös aineopintotason kurseja oli enemmän ohjelmassa.

Avoimen korkeakoulun opiskelijarakenne kehittyi edelleen siten, että yhä suurempi osa opiskelijoista on korkeakoulututkinnon suorittaneita tai korkeakouluissa opiskelevia. Tutkinnon jo suorittaneita oli lähes kolmasosa ja parhaillaan opiskelevia suunnilleen saman verran. Entistä useampi opiskelija oli työelämässä päätoimisesti: työssäolevia oli 52 % kaikista, päätoimisia opiskelijoita 16 %, työttömänä olevia 14 % ja muussa tilanteessa, esimerkiksi vanhempainlomalla tai eläkkeellä olevia 6 %.

Kurssien keskimääräinen laajuus kasvoi kertomusvuonna, joten suoritettujen opintoviikkojen määrä nousi 24 prosentilla edellisvuodesta 3700:aan. Opetustarjontaan saatiin mukaan siitä vielä puuttuneet aineet, joten nyt korkeakoulun kaikki aineet ovat mukana myös Avoimen korkeakoulun kurssitarjonnassa.

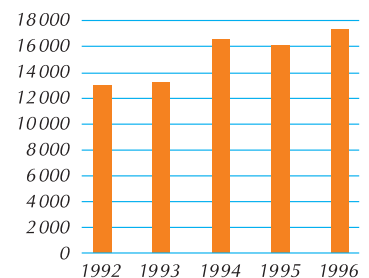
Avoimen korkeakoulun kurssivalikoimaa parannettiin myös siten, että yhä useammille HKKK:n tutkinto-opetukseen kuuluville kurseille otettiin lisäopiskelijoita Avoimen korkeakoulun kautta. Näin saatiin yhteistyötä laitosten kanssa edistetyksi tavalla, joka hyödyttää laitoksia ja aineita myös taloudellisesti. Yhteisesti eri aineiden kanssa järjestettyjen kurssien määrä oli aikaisempaa suurempi.

Täydennyskoulutuskurssit ja -ohjelmat 1992 - 1996



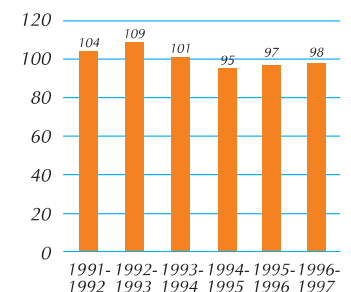
Luvuissa ei ole mukana avointa korkeakoulua, BBA-ohjelma on mukana

Täydennyskoulutuksen opetustunnit 1992 - 1996



Luvuissa ei ole mukana avointa korkeakoulua, BBA-ohjelma on mukana

Kansainväliseen opiskelijavaihtoon osallistuneet ekonomiopiskelijat lukuvuosina 1991 - 1996



**ALUMNIHALLITUS  
VUONNA 1996**

Alumnihallituksessa on mukana liike-elämässä toimivia koulun entisiä opiskelijoita. Puheenjohtajana toimi finanssijohtaja Kari Haavisto Metsäliitto-yhtymästä. Hallituksen jäseniä olivat ekonomisti Tarja Heinonen Postipankki, johtaja Tomi Dahlberg Suomen Vientiluotto, varatoimitusjohtaja Kari Miettinen Amer-yhtymä, johtaja Matti Pajusalo Suomen Unilever / Van der Bergh Foods, johtaja Elina Piispanen Andersen Consulting, johtaja Ismo Rautiainen Outokumpu Copper Products, varatoimitusjohtaja Pauli Torkko Orion-yhtymä, johtaja Pii Kotilainen, Nokia-yhtymä, johtaja Timo Löyttyniemi, Prospectus, ryhmänjohtaja Juha Tuomala, SVH Coopers & Lybrand sekä juniorihallitusjäsenenä kontrolleri Katja Anttila, ABB ja Hannu Vartiainen, Helsingin yliopisto

■ Helsingin kauppakorkeakoulu on tehostanut monin tavoin yhteistyötään liike-elämän ja muun yhteiskunnan kanssa. Jo pitkään toiminnassa olleen laitosten ja esimerkiksi kirjaston kanssa tapahtuvan yhteistyön lisäksi korkeakoulussa on useita erityisesti näitä suhteita ylläpitämään ja parantamaan luotuja toimintoja.

Helsingin kauppakorkeakouluun perustettiin suhdetoimintayksikkö vuoden 1996 toukokuussa vastaamaan yhä laajenevista yhteiskuntasuhteista. Yksikkö vastaa korkeakoulun viestinnästä, markkinoi sen palveluja sekä toimii koko korkeakoulun markkinoinnin tukena. Se palvelee yrityksiä ja organisaatioita myös tarvittaessa yhden luukun periaatteella kokoamalla sopivat palvelut yhdeksi räätälöidyksi kokonaisuudeksi. Yksikkö osallistuu korkeakoulun sisällä maksullisen palvelutoiminnan kehittämiseen.

Yhteiskuntasuhteisiin panostaminen näkyi vuonna 1996 jo valmistuneitten opiskelijoitten arvioissa korkeakoulustaan. Suomen Ekonomiliiton kyselyssä Helsingin kauppakorkeakoulusta valmistuneet olivat keskimääräistä kauppatieteistä valmistunutta tyytyväisempiä korkeakoulun suhteista elinkeinoelämään.

Suhdetoimintayksikköön kuuluivat vuonna 1996 tiedotus, rekrytointipalvelut, yritysprojekti, graduvalitys sekä alumnitoiminta.

**ALUMNIT MUKANA TOIMINNASSAMME  
MONIN TAVOIN**

Alumnitoiminnan lisääminen ja uusien toimintamuotojen käyttöönotto on korkeakoululle tärkeä suhdetoiminnan tavoite. Alumnikunnan jäseniksi voivat ilmoittautua kaikki Helsingin kauppakorkeakoulusta valmistuneet. Tällä hetkellä alumneja on lähes tuhat.

Helsingin kauppakorkeakoulu järjesti alumnikunnalle edellisen vuoden tapaamisen luentotilaisuuksia. Kansainvälisen keskuksen vierailivat professorit luennoivat eri aiheista noin kolmen viikon välein järjestettävissä tilaisuuksissa. Alumni- ja korkeakoulun opettajakunnan jo perinteeksi muodostunut

vuosittainen tapaaminen järjestettiin syksyllä Merita Pankin isännöimänä. Tilaisuuden teemoja olivat korkeakoulun arvot ja visiot, ohjelmajohdajainen tutkimus sekä ulkopuolisen rahoituksen hankkimistavat.

Alumnikunta kutsuttiin useisiin korkeakoulumme muihin tapahtumiin ja luentotilaisuuksiin, esimerkiksi osallistuminen kansantaloustieteilijä John Kenneth Galbraithin luentotilaisuuteen oli vilkasta.

Alumni- ja edustamaa eri alojen asiantuntemusta ja yritys-elämän kokemuksia käytettiin monin tavoin hyväksi korkeakoulun toimintoja uudistettaessa. Vuonna 1996 alumnit osallistuivat Helsingin kauppakorkeakoulun kehittämiseen mm. toimimalla jäsenenä sen eri työryhmissä. Myös alumnihallituksen kokoukset toimivat hyödyllisenä keskusteluforumina. Kokouksissa saatiin yritys-elämän edustajilta arvokasta palautetta ja kontakteja muiden muassa palvelujen markkinoinnista ja tuotteistamisesta.

Alumnihallituksen puheenjohtajana jatkoi vuonna 1996 Metsäliitto-yhtymän rahoitusjohtaja Kari Haavisto.

**REKRYTOINTIPALVELUT MENESTYI**

Vuonna 1996 Rekrytointipalveluiden jo edellisvuotena alkanut kasvu jatkui. Vuotta leimasi korkeakoulun opiskelijoiden hyvä työllisyystilanne, noin kolmasosa valmistuneista sai työpaikan Rekrytointipalveluiden avulla.

Yksikkö tarjoaa yrityksille vaivattoman tavan saada yhteys Helsingin kauppakorkeakoulun opiskelijoihin. Viides toimintavuosi osoitti, että toiminta yritysmaailman ja korkeakoulun välisenä linkkinä on jo vakiintunut sekä yritysten että opiskelijoiden mielissä.

Palveluiden ytimen, KYKY-tietokannan, kautta välitettiin kertomusvuonna yli 220 työpaikkaa. Näistä suurin osa oli vastavalmistuneille ekonomeille tarkoitettuja kokopäiväisiä työpaikkoja. Maan parantunut taloudellinen tilanne näkyi selkeästi sekä kesätyöpaikkojen määrän selvässä kasvussa että uudelleen virkistyneessä osa-aikatoiminnan tarjonnassa.

ARENA '96 - tietoa yrityksistä ja toimialoista -tapahtuma keräsi ennätysyleisön. Tapahtumassa vieraili yli 2 000 oman korkeakoulun opiskelijaa saamassa tietoa 35:stä eri toimialan yrityksestä. ARENAn tunnelma oli innostunut ja eloisa, ja yritykset olivat panostaneet tapahtumaan paljon.

Yhteistyötä tehtiin vuonna 1996 myös muiden pääkaupunkiseudun korkeakoulujen, HY:n, TKK:n ja Hankenin, vastaavien yksiköiden kanssa. Suurin yhteisprojekti oli "Key to your potential" -koulutus- ja uratapahtuma.

Kansainvälinen toiminta oli vuoden aikana suhteellisen vilkasta. Kansainvälisten yrityskontaktien lisäksi kehitettiin Rekryointipalveluiden muita kontakteja ulkomaille. Toimintavuonna yhteistyötä on tehty Forum Européen de l'Orientation Academique -yhdistyksen kanssa. Yhdistys on Euroopan korkeakoulujen rekryointipalveluiden vetäjien tapaamisfoorumi, jonka työnantajatyöryhmään, FEDORA Employment Groupiin, Rekryointipalvelut osallistui ainoana Pohjoismaisena edustajana.

Rekryointipalvelut toimi edellisvuosien tapaan Euroopan Unionin University EURES -projektin rahoittamana korkeakoulujen euroneuvojana. Kertomusvuonna neuvottiin opiskelijoita eurooppalaisessa työnhaussa, välitettiin työpaikkoja Euroopasta ja hankittiin ajankohtaista materiaalia. Euroneuvoja osallistui mm. EURES Project Managers -ryhmän ja European Placement Directors -yhteenliittymän toimintaan.

## YRITYSPROJEKIT

Yritysprojektit on Helsingin kauppakorkeakoulun yksikkö, joka koordinoi yrityksille opiskelijavoimin tehtäviä selvitystöitä. Projektit tehdään yleensä ryhmitöinä, joissa opiskelijat, yrityksen edustaja ja korkeakoulun koordinaattori ovat tiiviissä yhteistyössä. Tekijät projekteihin valitaan omista ekonomi- ja MBA-opiskelijoista. Tarvittaessa niihin osallistuvat myös Helsingin kauppa-korkeakoulun omat tutkijat, ja erikoisosamista vaativiin projekteihin rekrytoidaan opiskelijoita Teknillisestä korkeakoulusta ja Helsingin yliopistosta. Työstään opiskelijat saavat opintoviikkoja ja pienen rahallisen korvauksen. Projektit tehdään tiiviissä aikataulussa ja kestävät keskimäärin kolmisen kuukautta.

Yritysprojektit toimii jo neljättä vuotta ja toiminta vain vilkastuu. Toimeksiannot ovat mitä erilaisimpia ja toimeksiantajayritykset vaihtelevat pienyrityksistä suuriin kansainvälisiin konserneihin. Viimeksimainittuja on joukossa yhä enemmän. Toimintaa suoramarkkinoitiin hyvin aktiivisesti yrityksille ja samaa toimintatapaa jatketaan kuluvanakin vuonna.

## GRADUVÄLITYS

Kertomusvuoden elokuussa korkeakouluun perustettiin uusi yksikkö, graduvälitys, jonka tehtävänä on koordinoida yritysten tarjoamia gradutoimeksiantoja sekä lisätä niiden määrää. Vuonna 1996 korkeakoulussa valmistui noin 100 yritysten kanssa yhteistyössä tehtyä pro gradu -tutkimusta. Toimeksiantoja tehtiin lähes kaikissa oppiaineissa, suhteessa eniten kuitenkin soveltavissa liiketaloustieteissä. Useat tutkimusaiheet liittyivät liike-elämän muutosprosesseihin ja niiden hallintaan.

Graduyhteistyöstä on tutkimukseen osallistuville monia etuja. Toimeksiantajat saavat korkeatasoisia tutkimuksia, joita tekevät hyvin motivoituneet opiskelijat. Tutkimustöitä ohjaavat kyseisen tutkimusaiheiden opettajat, joten myös heidän panoksensa välittyy toimeksiantajien käyttöön. Opiskelijat puolestaan pitävät tärkeimpinä etuina mahdollisuuksia soveltaa korkeakoulussa opittuja asioita käytäntöön sekä tilaisuuksia luoda kontakteja yritysmaailmaan. Toimeksiannon toteutus on oppimisprosessina korvaamaton ja se valmentaa opiskelijaa työelämään. Usein yhteistyö edistää myös opiskelijan työpaikan saantia.



## HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN NEUVOTTELUKUNTA 1996

*Kauppaneuvos Heikki Bachmann,  
Kaso Oy  
Johtaja Robert G. Ehrnrooth  
Toimitusjohtaja Klaus Grönbärj,  
Skandinaviska Enskilda Banken  
Kauppat.maist. Antti Helenius,  
SVH Coopers & Lybrand  
Vuorineuvos Pentti Herkama  
Toimitusjohtaja Markku von Hertzen,  
Suomen Ekonomiliitto  
KTT h.c. Ahti Hirvonen  
Toimitusjohtaja Jukka Härmälä,  
Enso-Gutzeit Oy  
Vuorineuvos Jaakko Ihamuotila,  
Neste Oy  
Konsernijohtaja Matti Ilmari,  
ABB Oy  
Toimitusjohtaja L.J. Jouhki,  
Thomesto Trading Yhtiöt Oy  
Pääjohtaja Eero Kinnunen,  
Kesko Oy  
Pääjohtaja, KTT h.c. Pauli Komi,  
OKO  
Pääjohtaja Jere Lahti,  
SOK  
Kauppat.tri Jaakko Lassila  
Toimitusjohtaja Matti Lehti,  
TT-Tieto Oy  
Ministeri, KTT h.c. Sakari T. Lehto  
Johtaja Pekka Morri,  
Kansaneläkelaitos  
Varatoimitusjohtaja Matti Niemi,  
Eläke-Varma  
Vuorineuvos Yrjö Niskanen,  
UPM Kymmene  
Toimitusjohtaja Jorma Ollila,  
Nokia-yhtymä  
Kansleri Aatto Prihti,  
Orion-yhtymä Oy  
Vuorineuvos Jaakko Rauramo,  
Sanoma Osakeyhtiö  
Vuorineuvos Erkki J. Toivanen,  
Onninen Oy  
Vuorineuvos Eero Utter  
Toimitusjohtaja Pertti Voutilainen,  
Merita Pankki*

## KIRJASTON VALTTI – DIGITAALISET TIETOTUOTTEET

■ Laajat sidosryhmäyhteydet kuuluvat kirjaston vahvuusalueisiin. Kertomusvuonna kirjattiin asiakaskäyntejä ennätyselliset 290 000 ja vastattiin yli 2 500 tiedonhakutoimeksiantoon. Taloustieteellisen keskuskirjaston ydinosaaminen liittyy kotimaisen ja kansainvälisen tutkimuksen seurantaan, analysointiin, tallennukseen, tiedonvälitykseen ja jalostukseen. Toiminta perustuu jatkuvalla tietojärjestelmien kehitystyölle. Syksyn 1996 ohjelmistohankinta Basis+ mahdollistaa kokotekstitietomassojen hallinnan ja tietopalvelujen välittämisen internetin kautta.

Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto on merkittävä eurooppalainen tietopalvelukeskus, jonka kahdeksassa online-tietokannassa on lähes 500 000 viitettä. Kirjasto julkaisee yhteistyössä lukuisten alihankkijoiden kanssa vuosittain kuusi cd-rom levyä - kolme tuotetta, joissa on yli miljoona viitettä: Helecon cd-rom International, Helecon Nordic ja Helecon Enterprise. Tietopankki-tuotanto merkitsee käytännön kansainvälistä yhteistyötä, sillä esimerkiksi Helecon Internationalia myytiin yli 20 maahan. Enterprise-yritystietopankin tuotannon yhteydessä toteutuu vuorovaikutus yli 120 kotimaiseen yritykseen. Kirjaston rooli talouselämän tietopalvelukeskuksena profiloitiin Helecon (Helsinki School of Economics)-tuotemerkin uudistuksella. Kirjaston maksullinen palvelutoiminta ja sen tuotto kehittyi vuoden aikana myönteisesti.

Internet-tiedonlähteiden koordinoitua alan tietopalvelimeksi on jatkettu mm. markkinoinnin ja kansainvälisen liiketoiminnan tiedonlähteiden osalta. Itä- ja Kaakkois-Aasian verkostoyliopiston tarpeisiin toteutettiin www:n kautta monipuoliset tiedonlähtesivut. Internet on kiinnostava lähde myös opetuksen ja tutkimuksen tietopalvelujen kannalta. Tiedot kirjastoon hankituista uutuuksista sekä aikakauslehdistä ovat luettavissa kotisivuilta <http://www.hkkk.fi/libwww/libhomef.html>

Koulutustuotteiden kehittäminen kuului palvelutoiminnan painopistealueisiin. Internet-koulutuksemme on kiinnostanut yritysinformaatioita sekä ammattikorkeakoulujen tietopalvelujen edustajia. Pienyritykset, yrittäjyys ja ympäristöjohtaminen olivat aiheita, joista julkaistiin omat tiedonlähteoppaansa. Helecon-tuotteita esiteltiin tietomessuilla ja ekonomipäivillä. Lontoon kansainvälisillä online-messuilla yhteistyökumppanina toimi Helsinki Media. Yhteistyö mainostajien liiton ja Suomen markkinointiliiton kanssa on laajentanut yhteyksiä uusiin asiakasryhmiin. Benchmarking-vierailut osoittivat Helsingin kauppakorkeakoulun kirjaston olevan tavoitteellinen vertailukohde sekä yritystietopalvelujen että korkeakoulu-kirjastojen näkökulmasta.

## ATK-KESKUS UUDISTI TEKNIikkaANSA

■ HKKK astui tietoliikenteen alueella kehityksen ehdottomaan eturiviin, kun atk-keskuksen ylläpitämä tietoliikenneverkko uudistettiin perusteellisesti 1996. Tällöin ryhdyttiin käyttämään huippunopeaa ATM-tekniikkaa niin korkeakoulun ulkoisissa Internet-yhteyksissä kuin sisäisessä runkoverkossakin, joka yhdistää korkeakoulun kahdeksan eri toimipistettä Helsingissä Töölön alueella. Uudistuksen seurauksena verkon käyttäjän palvelu-

taso ei riipu enää hänen sijaintipaikastaan, vaan jokainen pääsee tasaveroisesti käyttämään kaikkia palveluja ilman rajoittavia pullonkauloja.

Uudistus edellytti eri rakennusten välisten kaapelien uusimista valokuituyhteyksiä käyttäen sekä varsin huomattavia investointeja tietoliikennelaitteisiin. Tuloksena on Suomen korkeakoulumaailmassa ensimmäinen näin kattavassa laajuudessa

toteutettu sisäinen ATM-verkko, joka avaa aivan uusia mahdollisuuksia esim. opetuksen tietoteknisten apuvälineiden, etäopetuksen, ryhmätyöpajojen ja yleensä uuden tyyppisten opetus- ja työskentelymuotojen hyödyntämiseen.

Ulkoisten yhteyksien (FUNET-, Internet-) osalta hanke toteutettiin osittain OPM:n ja FUNET:in tukena.

Toinen merkittävä projekti atk-keskuskelle oli v. 1996 kaikkien korkeakoulun päärakennuksessa olleiden toimintojen muutto uusiin tiloihin tulossa olevan peruskorjauksen alta. Atk-keskus muutti itse henkilöineen, tietokoneineen ja tietoliikenneyhteyksineen samalla viikolla, jolla em. ATM-verkko otet-

tiin käyttöön. Ajoitukseksi oli valittu pääsiäisviikonloppu; ensimmäisenä työpäivänä sen jälkeen yksikään käyttäjä ei jäänyt vaille tarvitsemiaan palveluja, vaan kaikki toimi kokonaan uudistuneen infrastruktuurin puitteissa kuten pitikin.

Elo-syyskuun vaihteessa jouduttiin siirtämään kaikkien muiden päärakennuksessa työskennelleiden ja siellä olleiden atk-luokkien tarvitsemat palvelut ja yhteydet uusiin osoitteisiin. Kyseessä oli n. 300 atk-työpisteen muutto, johon oli käytettävissä noin kahden työviikon jakso. Operaatio sujui varsin tyydyttävästi; käyttäjäkohtainen palvelukatko oli yleensä yhden tai kahden työpäivän mittainen.

## TUKISÄÄTIÖ TUKEE TUTKIMUSTA JA OPETUSTA

■ Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön tehtävänä on tukea ja edistää korkeakoulun piirissä suoritettavaa tutkimusta ja siihen liittyvää opetusta.

Säätiö myönsi vuonna 1996 apurahoina korkeakoulun tutkijoille, opettajille ja opiskelijoille 3 714 000 markkaa ja antoi muuta tukea korkeakoululle 500 000 markkaa, yhteensä 4 214 000 markkaa. Edellisvuonna tuki oli 4 582 000 markkaa.

Eryteisesti tuettiin tieteellistä tutkimusta ja opinnäytetyöskentelyä, kansainvälistä opiskelija- ja tutkijavaihtoa sekä opetuksen kehittämishankkeita. Usealle tutkimusprojektille myönnettiin osarahoitus. Väitöskirja- ja lisensiaatintutkimuksen tekijöitä tuettiin koko- ja osapäiväapurahoin sekä matkaapurahoin.

Tukisäätiö myönsi opinnäytetutkimuspalkinnon KTT Jukka Heikkilälle tietojärjestelmätieteen alan väitöskirjatyöstä "The Diffusion of a Learning Intensive Technology

into Organisations – The Case of Personal Computing".

Uutena nimikkorahastona perustettiin vuonna 1996 Oy G.W. Sohlberg Ab:n rahasto ja SVH Coopers & Lybrand Oy:n rahaston pääomaan saatiin huomattava lisälahjoitus. Erilaisina opinnäyte- ja muina lahjoituksina säätiö sai toimintavuonna yritysiltä ja yhteisöiltä 1 500 000 markkaa, joka sisältää mm. Vaisala Oy:n ja Price Waterhouse Oy:n jatkolahjoitukset.

Tukisäätiön valtuuskunnan puheenjohtajana oli vuonna 1996 toimitusjohtaja Heikki Timonen ja varapuheenjohtajana kansleri Jaakko Lassila. Säätiön hallituksen puheenjohtajana toimi vuorineuvos, KTT h.c. Pentti Herkama, varapuheenjohtajana toimitusjohtaja Matti Lehti ja jäsenenä KTT h.c. Ahti Hirvonen, KTT Veikko Jääskeläinen, kansleri Aatto Prihti, kansleri Fedi Vaivio ja kansliapäällikkö Matti Vuoria. Säätiön toimitusjohtajana on ollut KTM Arto Mäenmaa.



## HENKILÖSTÖ

## Korkeakouluopettajat

|                             |            |
|-----------------------------|------------|
| Professorit                 | 25         |
| Apulaisprofessorit          | 12         |
| Yliassistentit              | 14         |
| Assistentit                 | 30         |
| Lehtorit                    | 46         |
| Päätoimiset tuntiopettajat  | 4          |
| Sivutoimiset tuntiopettajat | 17         |
| <b>Yhteensä</b>             | <b>148</b> |

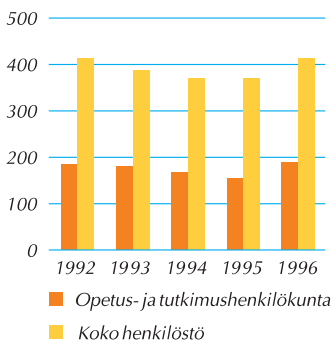
## Muu henkilökunta

|  |            |
|--|------------|
| Tutkimushenkilöstö                     | 41         |
| Opetuksen ja tutkimuksen apuhenkilöstö | 10         |
| Kirjastohenkilöstö                     | 26         |
| Atk-henkilöstö                         | 21         |
| Hallinto- ja toimistohenkilöstö        | 77         |
| Täydennyskoulutuksen henkilöstö        | 60         |
| Huoltohenkilöstö                       | 30         |
| <b>Yhteensä</b>                        | <b>265</b> |

## Henkilöstö yhteensä 413

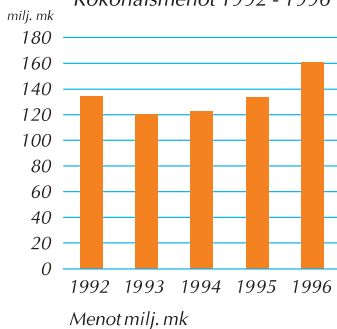
Henkilöstö laskettu henkilötyövuosina

Henkilöstö 1992 - 1996



Henkilöstö laskettu henkilötyövuosina

Kokonaismenot 1992 - 1996



Menot milj. mk

## MÄÄRÄRAHAT PIENENIVÄT

Korkeakoulun rahoitustilanne oli vuonna 1996 edelleen hyvä, vaikka määrärahat ovat pienentyneet jo usean vuoden ajan. Yliopistolaitoksen toimintamomentin määrärahaa korotetaan valtion talousarviossa vuosina 1997-2000 lähinnä vain yleisten palkankorotusten verran. Tämän vuoksi korkeakoulun on syytä varautua pieneneviin määrärahoihin lähivuosina. Rahoitukseen vaikuttaa myös edellisiltä vuosilta siirtyvien määrärahojen osuuden jatkuva lasku.

Valtion talousarviossa korkeakoululle myönnettiin toimintamenoihin määrärahaa 95,1 mmk sekä opetusministeriön lisämäärärahapäätöksillä yhteensä 6,3 mmk. Toimintamomentin nettomenot (ml. siirtyvien erien käyttö) olivat 105,7 mmk vuonna 1996, mikä oli 15 % edellisvuotta enemmän. Korkeakoulu käytti lisäksi 1,8 mmk koulutus- ja työllisyysperustein tuetun koulutuksen järjestämiseksi.

Pysyväisluonteisen henkilöstön palkkausmenot olivat 51,3 mmk ja kasvu oli 3 % vuoteen 1995 verrattuna. Palkkausmenojen lisäys johtui lähinnä palkkojen yleiskorotusten vaikutuksesta.

## ULKOPUOLINEN RAHOITUS KASVOI

Korkeakoulun menot olivat vuonna 1996 yhteensä 160,7 mmk ja ne kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 18,8 % eli 25,4 mmk. Menojen huomattavan kasvun teki mahdolliseksi ulkopuolisen rahoituksen voimakas lisääntyminen. Ulkopuolinen rahoitus mm. lahjoitusvarat oli vuonna 1996 15 mmk ja vuonna 1995 vastaavasti 5,5 mmk. Ulkopuolisia rahoittajia olivat mm. Suomen Akatemia, Teknologian kehittämiskeskus, Yrjö Jahnssonin Säätiö sekä EU.

Suurimmat markkamääräiset lisäykset kohdistuivat palvelujen ostoon, vuokramenoihin sekä laite- ja kalustoinvestointeihin. Vuokramenot olivat 15,3 mmk ja käyttöomaisuusinvestoinnit 11,7 mmk. Ulkopuolisten palvelujen ostoon käytettiin 6,2 mmk enemmän kuin edellisena vuonna

Kustannukset korkeakoulussa suoritettua tutkintoa kohden nousivat, vaikka tutkintomäärät kasvoivat 16,7 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kustannusten nousuun vaikutti korkeakoulun menojen voimakas kasvu. Kustannukset tutkintoa kohti olivat 186 000 mk (171 000 mk vuonna 1995) ja vastaavasti opiskelijaa kohti 28 000 mk (21 000 mk vuonna 1995).

Liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tulokertymä oli 32,7 mmk. Vastaavat tulot vuonna 1995 olivat 31,2 mmk. Tulojen kasvun pysähtymiseen vaikutti lähinnä korkeakoulun Johtamiskoulutuskeskuksen yhtiöittäminen 1.10.1996 lukien Helsinki Business School Training Services Oy -nimiseen yhtiöön.

Avoimesta korkeakouluopetuksesta sekä MBA- ja BBA-ohjelmista saadut tulot olivat 4,6 mmk. Lisäystä oli 0,7 mmk ja se johtui lähinnä Mikkelissä EU-rahoituksella käynnistetystä MBA-koulutuksesta.

Korkeakoulun täydennyskoulutusyksiköiden Johtamiskoulutuskeskuksen, kehitysmaakoulutuskeskus PRODECin ja Pienyrityskeskuskeskuksen tulot olivat 72 % korkeakoulun liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tuloista. Muita merkittäviä tulonlähteitä olivat mm. yritysprojektit ja rekrytointipalvelut sekä kirjaston, atk-keskuksen ja kovalaitoksen palvelut.

Henkilöstön määrällä mitattuna korkeakoulun toiminnan laajuus oli 390 henkilötyövuotta eli 20 henkilötyövuotta enemmän kuin vuonna 1995. Kasvu johtui ulkopuolisen rahoituksen huomattavasta lisääntymisestä.

## VUOKRAMENOT KASVOIVAT

Korkeakoulun pääarakennuksen peruskorjaus aloitettiin syksyllä 1996 ja tämän vuoksi jouduttiin tekemään huomattavia väliaikaisia tilaratkaisuja. Nämä näkyvät selvimmin kohonneina vuokramenoina. Korkeakoulu joutui hajauttamaan toimintaansa Helsingissä 10 eri toimipisteeseen.

Tilojen kokonaismäärä oli noin 21 300 m, josta Mikkelin osuus oli noin 2 400 m.



## TULOSLASKELMA 1.1.-31.12. 1996

1,000 mk

| KULUT                          | 1996  | 1995  |
|--------------------------------|-------|-------|
| Pysyväisluonteiset palkkaukset | 62944 | 56927 |
| Muut palkat ja palkkiot        | 11821 | 10688 |
| Sosiaalikulut ja eläkemaksut   | 18140 | 16565 |
| Muut henkilöstömenot           | 6220  | 5419  |
| Aineet ja tarvikkeet           | 6488  | 6579  |
| Palvelujen ostot               | 23826 | 17529 |
| Vuokrat                        | 15314 | 11947 |
| Apurahat                       | 2797  | 5062  |
| Kalusto ja laitteet            | 11786 | 3421  |
| Muut kulut                     | 1386  | 1182  |

**Kulut yhteensä 160722 135319**

### TUOTOT

|   |       |       |
|---|-------|-------|
| Liiketal. maksull. palv.toim. tuotot    | 32719 | 31277 |
| Avoin korkeakoulu, MBA- ja BBA-ohjelmat | 4675  | 3935  |
| Lahjoitustuotot                         | 1810  | 1319  |
| Suomen Akatemia                         | 1685  | 1435  |
| Muut tuotot                             | 11572 | 2799  |

**Tuotot yhteensä 52461 40765**

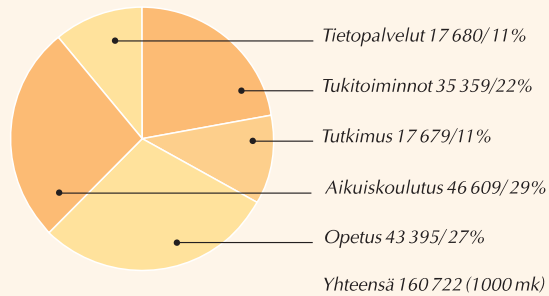
Valtion talousarviorahoitus 108261 94554

**Tuotot ja määrärahat yhteensä 160722 135319**

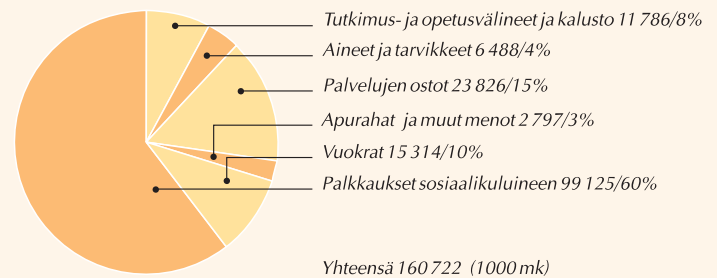
Kulut eivät sisällä arvonlisäveroja, joiden yhteismäärä oli 7,7 Mmk. Arvonlisäverotuotot olivat 0,9 Mmk.

Valtion talousarviorahoitus tarkoittaa määrärahojen käyttöä vuoden aikana.

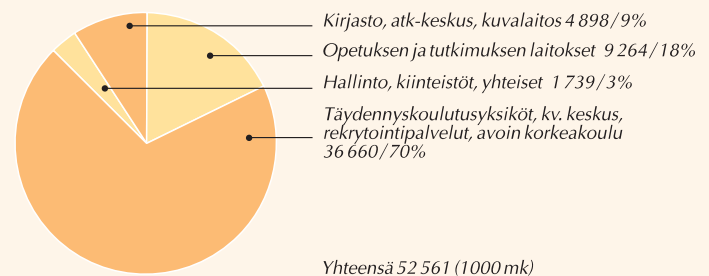
Menot toiminnoittain 1996



Menot menolajeittain 1996



Tulot vastuualueittain 1996



## HALLINTOELIMET VUONNA 1996

### HALLITUS

rehtori  
professori Veikko Jääskeläinen 31.7. saakka  
professori Eero O. Kasanen 1.8. alkaen  
puheenjohtaja

vararehtorit  
professori Risto Tainio  
professori Reijo Luostarinen 31.7. saakka  
professori Olli Ahtola 1.8. alkaen

professori Kristian Möller  
professori Heikki Niskakangas  
professori Matti Pohjola  
professori Kalervo Virtanen  
lehtori Marja-Liisa Kuronen  
yliassistentti Teemu Malmi  
opintosihteeri Jukka Oksanen  
tutkimussihteeri Tuula Ratilainen  
kauppat. ylioppilas Timo Aukia  
kauppat. ylioppilas Tero Immonen  
kauppat. ylioppilas Tuula Pöyhönen  
kauppat. ylioppilas Annukka Saavalainen

### TIETEELLINEN NEUVOSTO

rehtori  
professori Veikko Jääskeläinen 31.7. saakka  
professori Eero O. Kasanen 1.8. alkaen  
puheenjohtaja

vararehtorit  
professori Risto Tainio  
professori Reijo Luostarinen 31.7. saakka  
professori Olli Ahtola 1.8. alkaen

professori Pekka Korhonen  
professori Kari Lilja  
professori Kristian Möller  
johtaja Tuija Nikko  
professori Matti Pohjola  
professori Risto Tainio  
professori Ari Vepsäläinen  
professori Kalervo Virtanen  
lehtori Mirjaliisa Charles  
apulaisprofessori Timo Saarinen  
erikoistutkija Margareta Soismaa  
lehtori Sinikka Vanhala  
kauppat. ylioppilas Tuula Pöyhönen  
kauppat. ylioppilas Annukka Saavalainen

### Kansleri

KTT, pääjohtaja Aatto Prihti

### Rehtori

professori Veikko Jääskeläinen 31.7. saakka  
professori Eero O. Kasanen 1.8. alkaen

### Vararehtorit

professori Risto Tainio  
professori Reijo Luostarinen 31.7. saakka  
professori Olli Ahtola 1.8. alkaen

### Hallintojohtaja

Esa Ahonen

### Hallintoelimet

Helsingin kaupparokkeakoulun hallinto perustuu ns. kolmikantaperiaatteeseen, jossa korkeakoulun tärkeimmissä päättävissä elimissä on kolmasosan edustus professoreista, muusta henkilökunnasta ja opiskelijoista.

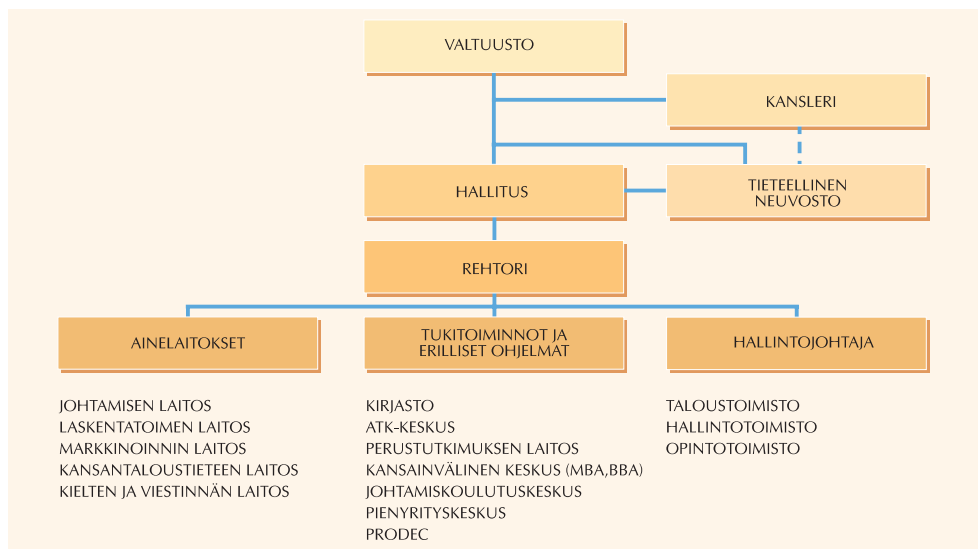


### VALTUUSTO

Puheenjohtaja  
Reijo Luostarinen

Varapuheenjohtaja  
Olli-Pekka Ruuskanen

professori Olli T. Ahola  
professori Pertti Haaparanta  
professori Eero O. Kasanen  
professori Pekka Korhonen  
professori Jarmo Leppiniemi  
professori Erkki Pihkala  
professori Seppo Salo  
professori Risto Tainio  
professori Kai-Veikko Vuoristo  
sihteeri Seija Karlin  
johtaja Antero Koskinen  
lehtori Marja-Liisa Kuronen  
kirjastoamanuessi Ritva Löyttyjärvi  
yliassistentti Teemu Malmi  
opintosihteeri Jukka Oksanen  
assistentti Johanna Pajunen  
tutkimussihteeri Tuula Ratilainen  
kehitysjohdaja Markku Virtanen  
kauppat. ylioppilas Meri Peltonen  
kauppat. ylioppilas Tiia Jämsä  
kauppat. ylioppilas Eeva Mäkelä  
kauppat. ylioppilas Tomi Lantto  
kauppat. ylioppilas Minna Fossi  
kauppat. ylioppilas Ari Lämsä  
kauppat. ylioppilas Satu Romu  
kauppat. ylioppilas Erika Launonen



## VAIHTOKORKEAKOULUT FOREIGN EXCHANGE SCHOOLS



### **Eurooppa, Europe**

- Handelshögskolan i Stockholm
- Stockholm Universitet
- Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet
- Norges Handelshøyskole, Bergen
- Haskoli Islands, Reykjavik
- Norwegian School of Management, Sandvika
- Manchester Business School
- Aston University, Birmingham
- Cardiff Business School
- University of Dublin, Trinity College, Dublin
- University of Limerick
- Erasmus Universiteit, Rotterdam
- Nijenrode, the Netherlands School of Business, Breukelen
- Christian-Albrechts-Universität zu Kiel
- Universität Hamburg
- Ruhr-Universität Bochum
- Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität, Bonn
- Wissenschaftliche Hochschule für Unternehmensführung Koblenz
- Bayreuth Universität
- Passau Universität
- Universität Duisburg
- Universität Trier
- Johannes Kepler Universität, Linz
- Wirtschaftsuniversität Wien
- Innsbruck Universität
- Hochschule St. Gallen
- Ecole de Management Européen, Strasbourg
- Ecole Supérieure de Commerce de Dijon

- Ecole Supérieure de Commerce de Troyes
- Ecole Supérieure de Commerce de Paris
- Ecole Supérieure de Sciences Economiques et Commerciales, ESSEC, Cergy-Pontoise
- Ecole Supérieure de Commerce de Rouen
- Ecole Supérieure de Commerce de Rennes
- Ecole Supérieure de Commerce de Nantes Atlantique
- Ecole Supérieure de Commerce de Toulouse
- Ecole Supérieure de Commerce de Bordeaux
- Escuela Superior de Administración y Dirección de Empresas, ESADE, Barcelona

### **Kanada, Yhdysvallat ja Etelä-Amerikka Canada, United States of America and South America**

- University of British Columbia, Vancouver
- University of Alberta, Edmonton
- Ecole des Hautes Etudes Commerciales, Montreal
- McGill University, Montreal
- Queen's University, Kingston
- University of Western Ontario, London
- Columbia University, New York & Hofstra
- University, Hempstead
- University of Rochester
- DePaul University, Chicago
- Indiana University, Bloomington
- University of South Carolina, Columbia
- University of Florida, Gainesville
- Florida Atlantic University, Boca Raton
- University of Texas at Austin
- Texas Tech University, Lubbock
- Universidad Argentina de Empresa, Buenos Aires

- American School of International Management, AGSIM, Glendale
- University of California, Davis
- University of Washington, Seattle
- University of Colorado, Colorado Springs
- University of Texas at El Paso
- University of Hawaii at Manoa, Honolulu
- Northern Illinois University, Dekalb
- University of Ohio, Athens
- Emory Business School, Atlanta, Georgia
- Pennsylvania State University
- University of Michigan, Ann Arbor, Michigan

### **Aasia, Asia**

- Asia Institute of Management, Bangkok
- University of Hong Kong
- University of Macau
- Yonsei University, Seoul
- Sophia University, Tokio
- International University of Japan, Niigata
- Seoul National University, Seoul
- Punjab College of Business Administration, Lahore, Pakistan
- Indian Institute of Management, Kalkutta

### **Australia & Uusi-Seelanti, Australia & New Zealand**

- University of New South Wales, Sydney
- University of Adelaide
- Auckland University



HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

PL 1210 00101 HELSINKI PUH. 09 431 31 FAX 09 4313 8707

ISSN 1237-8410